ANUL II No. 62 — 6 Pagini 10 Pf. — Joi 8 Octombrie 1942

TRANSNISTRIA

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET TIRASPOL

GAZETA REDEȘTEPTARII NAȚIONALE A ROMANILOR DINTRE NISTRU ȘI BUG

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI Strada Sărindar 5-7-9

Refugiații lui DIMITRIE-VODĂ CANTEMIR

Printre operele principale, care studiază emigrările Românilor peste Nistru, un loc de cinste ocupă scrierea istoricului T. Bayer: „Istoria despre viața și faptele Domnitorului Moldovei Constantin Cantemir". Scrisă în latinește și tradusă de istoricul N. Bantâș-Kamenski, lucrarea a apărut la Moscova, la 1783. Traducătorul a și adăugat un capitol întreg (pag. 373 și urm.), despre reprezentanții familiilor boierești din Moldova emigrate la 1711, împreună cu Dimitrie-Vodă Cantemir. Numărul total al refugiaților din 1711 era de peste două mii.

Ilie *Abaza* s'a așezat, ca și marea majoritate a refugiaților români din 1711, în regiunea Harcovului. I s'a conferit 46 curți la Dvurecinaia sau la Voloșki Cut. Abaza a lăsat numeroși urmași.

Colonelul Dimitrie *Aga* stăpânea la Balaclelca 23 curți, vândute, în urma morții sale, de văduvă, generalului Bulățel.

Nicolae *Armaș*, mort pe la 1728, avea în posesie 25 curți.

Colonelul Ioan *Banar* a murit fără urmași.

Neamul *Bantâș*, din care se trăgea mama lui Dimitrie Cantemir, a avut mai mulți reprezentanți emigrați din Moldova între anii 1711—1720.

Postelnicul Savin *Banul*, din refugiații lui Cantemir, s'a întors în Moldova. Este cunoscutul ban Savin Nacul-Zmuncilă.

Căpitanul Constantin Eustate *Bragă* (1669 — 1737), a obținut 13 curți la Balaclelca. Era căsătorit cu Maria Bantâș. Fiul său, Antioh, a fost locotenent, iar celălalt, Constantin (1730—1774), valmistru al regimentului Moldovenesc.

E amintit și Ioan *Buhuș*, *Vătav*, sunt două familii, urmașe ale refugiaților din 1711, Ioan și Constantin.

Postelnicul Ioan Ioan *Vracniță* (1685 — 1740), căsătorit cu Sofia Bantâș, decedată la 1764, a emigrat la 1717 și a lăsat trei copii: Gheorghe, sublocotenent, mort la 1760, care a fost căsătorit cu Eudochia, fata majorului Iacob Danul; Ecaterina, soția praporșcicului din regimentul Moldovenesc, Ștefan Isăcescul; și Paraschiva, măritată cu locotenentul Elisei Merescul, apoi cu sulașul-căpitan Diamandi.

Teodor Timotei *Vremev* (1680—1744) a emigrat la 1715. Era căsătorit cu Ecaterina, fata boierului moldovean Alexandru Deleanu. Feciorul său, Alexandru (1717 — 1779), s'a însurat cu Paraschiva, fata rotmistrului din regimentul Moldovenesc, Theodor Ghiceciu.

Miron *Gafencu*, vărul comisului Rugină, s'a refugiat la 1711 și s'a întors mai târziu în patrie.

Sunt amintiți Grigoraș și Nicolae *Hănțul* și Vasile, Nicolae-medelnicer, Constantin - medelnicer și Ioan-vătaf *Zărul*.

Familia *Cămăraș* se trage din cămărașul refugiat la 1711, Antioh Pavel Kimoni (1687—1753), născut la Constantinopol. El era căsătorit cu Ecaterina, fata spătarului moldovenesc Grigore, decedată la 1738, apoi cu Nastasia, fata sulgerului Năstase.

Simion Ioan *Codreanu* s'a refugiat la 1711. În calitate de al treilea spătar căsătorit cu Sofia, fiica jiniicerului Gheorghe Mojoc, el a murit la 1730, lăsând urmași.

Culicovschi, se coboară din Procopie Caraiman - Culicovschi, vistiernic în timpul campaniei din 1711, căsătorit cu Eliza Ioan Talpă. Al cincilea copil, colonelul Matei, a fost cel dintâi mareșal al nobilimii regiunii Harcovului.

Comisul Eustate *Cârțan* a emigrat din Moldova la 1711, împreună cu nepotul său de frate, căpitanul Tudose, ca și colonelul Dambașa *Lubaș*.

Tot atunci s'au retras din Iași cei trei fii ai boierului Ilie *Merescul*: colonelul Ioan din regimentul Voloh (1717), decedat la 1734; rotmistrul Teodor, decedat la 1728, care a lăsat copii din căsătoria sa cu Maria Ilie Abaza; și Pavel, mort la 1715.

Mecinicov, sunt urmașii lui Gheorghe Ștefan-mecinic sau spătar, căsătorit cu Ecaterina Alexandru Buhuș. Acest Gheorghe se trage din neamul Milescu.

Urmează căpitanul *Migulița* și sărdarul *Mogâlde*.

Căpitanul și jitnicerul Gheorghe Ioan *Mojoc*, căsătorit cu Iuliana, fiica spătarului N. Sturdza, lasă trei copii: Gheorghe, Sofia Simion Codreanu și Alexandra, soția rotmistrului Ioan Ilie Abaza.

Hatmanul Ioan *Mutul* s'a întors în patrie.

Urmează: căpitanul *Negurița*, *Nular*, *Nuer* sau Nugă, logofătul *Pascal*, locotenentul moldovenesc Eutimie *Ramelița*, Nacul *Sandul* (nepotul banului Savin Nacul - Zmuncilă), Carp, Gavril și Dima *Sulger*, refugiați la 1711, Iordache *Ursulița*, Gheorghe Aristarh *Ușer*, care se trage din neamul Hrisoscolev.

Colonelul, fostul comis, Pavel Ștefan *Rugină*, mort la 1722, a fost căsătorit cu Ana Ioan Nacul, decedată la 1732; el a avut o nepoată și un nepot (de frate?): Maria Pavel Rugină, măritată cu Herescu (Herascov) și Gheorghe Pavel Rugină, căpitan, mort la 1758, care a fost căsătorit cu Alexandra Gheorghe Mecinicu (1712—1745). Familia s'a stins.

Medelnicerul Enache *Scherleti* s'a refugiat la 1711. Nepotul său de fiu, Gheorghe Ananie Scherleti, a fost maior.

În sfârșit, *Ciute*, locotenent colonelul Constantin, fiul lui Nicolae, emigrat la 1711 din Moldova, a fost căsătorit de trei ori: cu fata colonelului Tanschi, cu fata colonelului Felker și cu Maria Eustate Abaza. A lăsat copii.

Lista boierilor români refugiați cu Dimitrie Cantemir peste Nistru, e departe de-a fi completă. Aceasta se observă chiar din înrudirile celor menționați, cu alți Români, cari lipsesc din spisoc. Multe din aceste familii se sting, iar altele dau reprezentanți vestiți, ca savantul Mecinicov, ministrul Abaza, istoricii Bantâș-Kamenski și alții. E important să observăm că emigrările continuă și după 1711, iar pe de altă parte mulți refugiați, veniți cu Dimitrie Cantemir, se întorc în patrie. Spiritul conservator al acestor Români se observă din înrudirile lor, cu românce, chiar în a doua și a treia generație. Colonizarea și civilizarea regiunii Harcovului se datorește în bună parte acestor Români și urmașilor lor, cari au înființat chiar Universitatea din Harcov, unde s'au ilustrat mai mulți profesori universitari de obârșie românească.

G. Bezviconi

INCREDEREA ÎN BIRUINȚĂ

Epocalul discurs al Fuehrerului Adolf Hitler, rostit la Palatul Sporturilor din Berlin, cu prilejul „Ajutorului de iarnă", scoate la lumină zădărnicia eforturilor ruso-anglo-americane, în războiul pe care națiunile totalitare, în frunte cu Germania, știu să-l poarte cu succes, și relevă lumii întregi superioritatea combativă a armatelor Axei care luptă pentru o nouă ordine europeană și pentru triumful deplin al civilizației.

Increderea în biruința finală, — biruință de toți așteptată și care nu va întârzia să vină cât de curând, — se poate vedea mai cu seamă din pasajul de mai jos al discursului Fuehrerului:

„O lume veche s'a prăbușit efectiv. Comunitatea poporului va fi întărită cu sânge de acest război, cu mult mai mult decât am fi putut să o facem noi, național-socialiștii, printr'o simplă mărturisire a nației.

Este absolut sigur că nici un stat burghez nu va putea supraviețui acestui război. Mai curând sau mai târziu, fiecare va trebui să se pronunțe pentru sau contra. Și nu va ieși victorios din acest război decât acela care va ști să-și sudeze poporul nu numai într'un stat, ci și într'o unitate socială. Credeți oare că ar putea vreun german să ofere soldaților înapoiați victorioși din război o altă Germanie decât una național-socialistă în sensul unei realizări adevărate a ideilor sale despre o adevărată comunitate populară? Ar fi cu neputință. Și, fără îndoială, acesta va fi în viitor folosul cel mai mare al acestui războiu.

Nu vreau însă să las să-mi scape acest prilej de a arăta și frontului fața adevărată a țării. Trebue să subliniez că lucrătorul german înfăptuește lucruri uriașe și că această sforțare este făcută cu credință față de statul actual, față de guvernul său și față de soldatul său.

Trebue să subliniez deasemeni faptul că și țăranul își face datoria și mai ales că milioane de femei germane s'au alăturat la această sforțare de muncă.

Trebue să subliniez în sfârșit că profesiunile care se leagă la noi de o activitate spirituală aduc și ele o jertfă totală, că milioane și milioane de oameni fac tot ce pot prin munca minții lor ca să înarmeze națiunea și să nu mai dea niciodată frontului exemplul din 1918

Dacă pot prin urmare, să spun astăzi țării că poate fi absolut liniștită pentru siguranța ei la est sau la vest, la nord sau la sud și că frontul soldaților noștri rămâne neclintit, pot tot așa de bine să spun și frontului nostru: Soldat german, poți fi liniștit! O țară întreagă te sprijină și nu te va părăsi niciodată. În fiecare săptămână, în fiecare lună, elementele cele mai bune ale poporului nostru, din toate păturile sociale, sunt sudate într'o comunitate neclintită. Această comunitate își va da și ea dovezile în marea operă pe care trebue să o îndeplinim în iarna ce vine".

JALNICE ADUCERI AMINTE

Porțile ermetic închise ale fostei împărății a monstrului roșu, din Cetatea Kremlinului, s'au prăvălit pentru vecie, în apele somnorosului Nistru, la loviturile puternice ale tunurilor Armatelor Crucii și Desrobirii.

Cine nu-și amintește de trăznetul căzut ca din senin din seara de 27 spre 28 Iunie 1940, care a deturnat vremelnic temeliile Basarabiei mănoase și a dulcei Bucovine?

Plânsete, jale, și scrâșnirea dinților, cuprinseseră populația Moldovei dintre Prut și Nistru. Haos și desnădejde...

Bolta azurie a cerului albastru, se acoperise de o ceață cernită și îndoliată, care-și revărsa și stropea cu lacrimi de tânguire pământul scăldat de sângele plăieșilor lui Vodă Ștefan, pământ românesc și creștin, furat mișelește de mâna spurcată și lacomă a hoardelor asiatice.

Plângea cerul, plângea pământul, suspinau ogoarele și se tângula norodul. („Plânsul mi-a înroșit fața și umbra morții este pe pleoapele mele" (Iov, Cap. 16 vers. 18).

A pustiu urlau șirenele locomotivelor românești, care transportau pe români la sânul patriei iubite și ocrotitoare, locomotive care vremelnic nu mai puteau călători prin locurile pe care au pufăit un sfert de veac și au afumat cu fumul cărbunelui românesc pământul prădat.

Scoarța pământului plină de roduri bogate și îndestulătoare, devenise mai neagră, mai încrețită și îndoliată.

Furtuna, care ne adusese groaznica veste, legăna grâul înnalt și bogat în spic, ce se pleca a rugăciune la picioarele „Celui ce este Puterea și Nădejdea", cerând îndurare, pentru moșia cotropită și neamul robit. Mireasma ogoarelor se-înălța cuvioasă ca fumul de tămâie și smirnă către picioarele Tronului Ceresc — ca și jertfa lui Abel — pentru că laba monstrului roșu se întindea tainică și amenințătoare peste ogoare, peste sate, peste oameni...

Buimăciți de groaznica veste, îngroziți de ziua de mâine, fiecare român, ce locuia pe pământul românesc al Ținuturilor răpite, se întreba, dacă nu e vis sau amăgire, și totuș era realitate... Basarabia și Bucovina de Nord, unde Vodă Ștefan se bătuse și alungase pe Lesi și pe Tătari când întemeiase o Moldovă mare, cu cetăți de pază,— și dăduse hrisov de stăpânire, pentru vecie, căpitanilor săi dragi și viteji — erau cedate!

...Praful și pulberea se alegea din gospodării întemeiate prin sudori de muncă și sârguință cinstită.

Cămini nenorocite și despărțite, copii fără părinți, bătrâni și bătrâne fără ajutor și sprijin.

Dar bejenilile!...

Ce jale simți în suflet și de câtă durere îți este cuprinsă inima, când fără să vrei să-ți gândești sau să cugeți în câteva ore să fii nevoit a-ți părăsi fără să știi pe cât timp, casa, părinții, rudele, prietenii, pământul drag, mormintele scumpe, agoniseala chivernisită cu trudă și lipsuri, cu muncă și nevoinți.

Să ieși drumul pribegiei — să te duci în necunoscut, să privești cu ochii înlăcrimați la mila și ajutorul altora.

Să nu-ți îngădue timpul, ca cel puțin să-ți sărut pământul pe care ai crescut, să nu te poți închina la biserica, de care te leagă cele mai calde aduceri aminte și pe care ai văzut-o părăginită, apoi restaurată și plină de mireazma tămâiei și a busuiocului.

Să alergi cu sacul în spate, cu ce ai putut lua la întâmplare, mai mult vechituri decât lucruri necesare; cu copiii după tine; leoarcă de sudoare, plin de noroi și ud de ploaia care picura din abundență, ca și lacrimile fierbinți ale unei mame îndoliate, ce-și părăsea feciorii dragi și scumpi și apoi, să auzi năpraznic, — la marginea disperării, — „gara Lipnic ocupată" și în fine... iată trenul salvării, corabia mântuirii tale și a copiilor tăi. Copii nevinovați, plini de duioșia suferințelor, care tainic înțelegând durerea, cu ochii stinși și împăinjeniți de spaimă și de presimțiri primejdioase, — să te întrebe: „Tăticule, unde ne ducem? Când vom vedea căsuța noastră?" sau, zeci de kilometri să mergi alături de car, în noroi și ploale, înfruntând toate primejdiile și suportând toate umilințele („Sunt înconjurat de batjocoritori și ochiul meu trebue să privească spre ocările lor". Iov. Cap. 17 verset 2).

Vis sau realitate? Da! Era realitate. Cine se bucura de acest prăpăd, care se poate asemăna cu descrierile din cartea Sfântă, unde se zice: „Duruesc căruțele pe uliițe, se năpustesc unele peste altele în piețe, par'că sunt niște făclii la vedere și aleargă ca fulgerele" sau „S'aruncă năvalnic călăreți, scânteiază sabia, fulgeră suliița... o mulțime de răniți... grămezi de trupuri moarte!.. morți fără număr!... Cei vi se împiedică de cei morți" (Naum Cap. II și III verset 4 și 3.

De aceste vederi apocaliptice se bucurau fiii lui Israel, frații trădătorului Iuda.

Acei pe cari atât de plastic îi descrie Seneca în cartea (De Civitate Dei VI, XI) când zice „Între aceștia așa de mult a prins felul de viață al celui mai criminal popor, că e deja primit de toate țările, învinșii au dat larg legi învingătorilor". (F. Augustin).

Bucuria lor însă, nu a durat căt credeau ei, căci tocmai atunci când: „Toți tovarășii tăi deschid gura împotriva ta, fluieră, scrâșnesc din dinți, și zic: „am înghițit-o" (Plângeri Cap. 2 vers. 16). Domnul nu ne-a lăsat.

Sau, cum glăsuerte sfânta carte mai departe când zice: „Și-au perdut oare mintea cei ce săvârșesc nelegiuirea, de mănâncă pe poporul Meu cum mănâncă pâinea și nu chiamă pe Dumnezeu" și „Dumnezeu va risipi oasele celor ce tăbăresc împotriva ta" (Psalmul 52 vers 4.5).

Poporului desnădăjduit și umilit, în acele clipe de durere nu-i rămânea altă mângâiere și ajutor decât să ridice pleoapele ochilor îndureraţi către cerul dătător de nădejde.

Și atunci Mareșalul nostru, fiind insuflat de puterea cerului, a dat poruncă oștașilor Crucii, să treacă granița vremelnică, să desrobească pe frații dintre Prut și Bug, ca să se împlinească cuvintele Scripturii: „Zice Domnul Dumnezeu pentru că mi-ai pângărit locașul Meu, cu toți idolii și toate urâciunile tale, și Eu îmi voi-n întoarce ochii dela tine. Ochiul Meu va fi fără milă și nu Mă voiu îndura". (Esechil Cap. 4 vers. 11).

Și mai departe, ca un semn depedeapsă împotriva celor ce ne-au pângărit și călcat pământul, zice Domnul... „Îmi voiu potoli astfel mânia, îmi voiu domoli astfel urgia cu ei și mă voiu răsbuna ca să știi că eu Domnul am vorbit în mânia Mea, Vărsându-mi urgia peste ei" (Esechil. 5.13).

Astfel durerea și gemetele asupriților au ajuns până la picioarele Tronului unde sălășluește Dreptatea și Bunătatea și ne-a trimis pe omul drept în cele mai grele clipe ale istoriei vieții poporului român ca să ne desrobească, să ne redea libertatea, credința și viața.

La 19 August s'a împlinit un an de administrație românească în Transnistria. În capitala Basarabiei cu prilejul desrobirii și când se încheie un an de administrație românească vor avea loc mari manifestări cu caracter cultural, și religios și se va face bilanțul unui an de muncă încordată și de refacere administrativă, culturală, națională și creștină. Cu prilejul acestor scumpe comemorări se cuvine a ne întoarce gândul și către acei cărora le datorăm întreaga noastră existență și viața, către mucenicii noștri eroi și să zicem cu plozitate „Cei ce ați umblat pe calea cea strâmtă și cu chinuri, toți care în viață Crucea ca jugul ați luat și mie ați urmat, cu credință, veniți de luați darurile care am gătit vouă și cununile cerești" (Tropar, răpos.). Pomenirea lor în neam și'n neam!

David Croitoru

GÂND şi SLOVĂ Românească

SPICUIRI

TRANSNISTRIA MAREŞALULUI ANTONESCU

In numărul de pe Sepembrie al revistei „Muncitorul Român", închinat Transnistriei şi în paginile căreia găsim colaborările d-lor: D. I. Cucu, Petru P. Ionescu, Ion Th. Ilea, Ernest Verzea, Aurel Tita, Ştefan Mengoni, Sergiu Grosu, Aurel Mucenic şi alţii, — d. Pan M. Vizerescu publică un interesant articol, intitulat „Transnistria Mareşalului Antonescu" din care spicuim fragmentul de mai jos:

„Transnistria e o ţară moldovenească precum e Basarabia şi Bucovina, plină de aşezări româneşti şi populate de fraţi de-ai noştri, care vorbesc graiul strămoşilor şi ţin cu sfinţenie credinţa, datinile şi obiceiurile noastre din bătrâni. In unele din satele ei, nu se află nici picior de străin, far acolo unde au isbutit să pătrundă, n'au putut să întunece conştiinţa moldovenilor şi să-i facă să-şi uite origineea şi mândria lor de români.

Veniţi acolo din timpuri îndepărtate mai înainte de a se fi întemeiat statul şi stăpânirea rusească, ei au organizat primele înjghebări de viaţă civilizată, au muncit pământurile şi au luptat pentru a le apăra de furia năvălitorilor. Pe vremea lui Ştefan cel Mare, Transnistria se afla sub scutul şi ocrotirea braţului său, iar unele din aşezările ei, sunt ctitorii ale Voevozilor noştri.

Pe urmă, când au căzut în robia rusească, Românii de acolo au intrat sub cnutul ţarilor, iar pe vremea noastră sub teroarea sângeroasă a iudeo-bolşevicilor. Dar n'au pierit. Cu toate deportările, efectuate fără întrerupere când în Siberia, când în Caucaz, când în ţinuturile baltice, şi cu toate ucide-rile nemiloase, s'au păstrat ca stâncile pe locurile lor strămoşeşti. Astăzi, ca o adevărată minune se ridică în faţa lumii, prezenţa acestor ramuri vânjoase ale românismului, care uimesc prin rezistenţa şi puterea lor de dăinuire.

In Transnistria sunt vetre în care arde jarul conştiinţei noastre şi svăr-colesc bătăile de inimă ale neamului. Un mic exemplu: în judeţul Râbniţa avem 139.043 de Români, cu un procent de 65,29 la sută din totalul populaţiei.

Cifrele acestea sunt îndeajuns de grăitoare. Este o realitate pe care am văzut-o cu ochii noştri, într'o călătorie organizată de guvernul român pentru înalţii demnitari, corpul diplomatic şi presa română şi străină, şi pe care au constatat-o cu uimire şi admiraţie însăşi distinşii oaspeţi străini.

Am văzut atunci bucuria fără seamăn a unui popor regăsit la răscrucea istoriei cu marea familie a neamului său, care venea în nesfârşite revărsări sărbătoreşti, să-şi arate recunoştinţa prin cântece, prin flori şi urale de fericire. Ne întâmpinau pe toate drumurile, în toate satele şi oraşele cu steaguri, cu portretul Regelui şi al Mareşalului, cu mărturisiri scrise pe placarde şi cu inima lor clocotitoare. Era o întrecere de voioşie şi o năvală a dragostei descătuşate. Un popor isbucnea după veacuri în lumina libertăţii, cu toată văpaia inimii lui înlăcrimate de fiorii recunoştinţei.

Am văzut această uriaşă manifestaţie a întoarcerii acasă, a regăsirii noastre de fraţi, ca pe un eveniment pe care numai odată îl poate oferi istoria unui popor. In salutul braţelor care fremătau de atâta fericire, şi în buchetele de flori ce se aşterneau pe toate drumurile, se deslusiau căile de viitor ale întinderii puterii noastre către alte hotare de ţară.

Aşa va trebui să fie, pentrucă lângă centrele româneşti de acolo, sunt batalioanele de cruci ale eroilor care s'au aşezat de strajă pentru veacuri, întru înfiinţarea şi apărarea acestui pământ. Câmpurile mănoase ale Transnistriei de la Nistru la Bug şi până la Mare, erau pline de rod bogat, ca un prinos adus de această ţară pentru sărbătoarea eliberării. Foşneau pădurile de porumbi şi de floarea soarelui, în nesfârşita lor întindere, ca la o procesiune în care pământul îşi arată dragostea şi rodnicia lui.

S'a muncit în Transnistria de dragul libertăţii şi al biruinţei noastre.

Acolo unde, după jaful şi urgia bolşevicilor te-ai fi aşteptat să fie numai ruină şi paragină, într'un an de stăpânire românească s'a făcut o adevărată grădină. Fabricile distruse au fost repuse în funcţiune. S'a refăcut zestrea agricolă, s'au creat ferme şi s'a sporit producţia. Gospodăriilor li s'a redat pacea şi tihna, iar oamenii cunosc astăzi, în vreme de război, îndestularea pe care n'au cunoscut-o niciodată sub bolşevici.

S'a organizat învăţământul, viaţa administrativă şi socială, schimbându-se din temelie toată înfăţişarea provinciei.

Bisericile pe care bolşevicii le transformaseră în grajduri, magazii, localuri de petrecere, sau cluburi de întruniri comuniste, au fost refăcute şi astăzi, scăldate în cântece de clopot şi lumini, înaltă imnuri de laudă Atotputernicului prin miile de glasuri ale credincioşilor.

Viaţa şi-a reluat firul ei demn şi sănătos sub scutul brav al soldatului român. Al soldatului acela, pe care l'am văzut în neclintirea credinţei sale veghind cu ochi de vultur pe toate drumurile şi în toate locurile, cu tăria conştiinţei şi-a braţului său nebiruit. In alcătuirea aceea de cremene, el purta gândul şi voile Mareşalului care a deschis prin hotărîrile sale poarta de glorie a neamului românesc.

GHEORGHE MARACUŢA, ROMÂN TRANSNISTRIAN ŞI PRIGOANA BOLŞEVICA

— „Ai plăcere să ştii cum am pătimit?" îmi răspunse zâmbind cu îngăduinţă moşnegelul Gheor-Maracuţa. Şi privind în jos, netezi masa cu degetele înăsprite de muncă. Din învolburarea gândurilor, căuta să prindă începutul:

„La mine aşa o fost întâmplarea:

La Congresul din 1917, dela Tiraspoli, ca delegat al comunei Telu, am luat şi eu cuvânt de-am îngheţ pe fraţii Moldoveni să se soedinească cu România şi să aducă armata românească să pună hotarul la Bug.

Căci, fraţilor, multe neamuri o venit peste noi de ne pradă, dar noi a cui sântem?

Dar aşa să ştim că deamu aista-i pământu nostru: să alunge pe bolşevici şi să facă aşa cum o făcut în Basarabia.

Trebula însă ca în timp de cinci zile, oamenii să se ducă pi la sate şi să aducă proşenia semnată de tăţi Moldovenii.

Şi aşa ar fi fost, dacă n'ar şi dat bolşevicii peste ei şi să-i ucidă.

Rar care o mai rămas îi...".

Şi cu privirea omului pe care nu l-ar mai uimit nimic în viaţă, bătrânul Maracuţa povesteşte cum au început bolşevicii să-l prigonească. Il luau la cercetări, îl ţineau arestat şi negăsindu-i vină, îl lăsau slobod. Au ajuns să vină în casă, să-i smulgă icoanele din perete, şi turnând benzină peste ele să le dea foc.

— „Eu tăceam şi făceam tot ce-mi cereau ei. Ce-o cerut dela mine le-am dat: casă, pământ, jite, tot. Uite aşa am rămas cum mă vezi... Ştiam din Sfânta Scriptură că aşa-i vremea şi că aşa trebue să fie".

— „Şi când te gândeşti că toate s'au schimbat parcă nici n'ar fi fost, nu-ţi vine a crede, nu-i aşa, moşule?"

— „Ba deloc; eu ştiem din cele scrise, că stăpânirea dragonului roşu, n'o să ţină mult.

Şi dac'o văzut că eu nu mă dau cu frica şi prigonirile, au început să mă ia cu ghinişorul. Că dacă m'aşi fi dat eu, s'ar şi dat tăţi Moldovenii după mine.

Eu de câteori scăpam din DOPR, îi rugam să-mi dea raspică cum că-s fără vină, dar ei n'o vrut. Şi într'o zi o venit şi m'o luat la puşcărie, cu copii cu cu tot. Şi-am şăzut la puşcărie, la Grigoropol, până iar negăsindu-mi vină, mi-o dat drumul.

Eu le zăşem: „Daţi-mă la un lucru cu familia; eu, acasă, n'am o mână de făină. Şi o telefonat la satu meu, la Predsedateliu, care avea şludă pe mine, m'o înhăţat de piept, o suduit ş'o strigat: „Lui pâne să-i dăm...!" Şi cum era cu revolverul în mână, mi l-o pus în piept s'o tras. De trei ori o tras, da revolverul nu lua foc. Şi s'o făcut alb şi suduia că nu înţelege nimic.

Dar căpitanul mi-o zâs să ies afară ş'o adăugat: „Tu vezi şi nu înţelegi".

— „Cum adică, moşule?

— „Adică asta-i treaba Domnului, dar el fiindcă nu crede în Dumnezeu, nu prişepe nimic.

Eu am ieşit afară şi predseda-

teliu după mine. S'o tras de trei ori în aer şi s'o minunat că ce-o avut revolverul de n'o vrut să tragă adineaori.

Şi când o venit vremea de închideau bolşevicii bisericile, oamenii m'au ales predsedateliu la biserica din sat, fiindcă aveam plăcere de ea. Am primit-o fără bani, dar în 10 luni am adunat 10.000 de carboave. Da selsovetul (primăria satului) vola cu tot dinadinsul să dărâme biserica, cum o făcut alte sate. Asa că într'o şedinţă comunistă, selsovetul s'o sfătuit şi o dat soroc de trei zile, ca să le aducem 2.000 de carboave ghir pentru biserică.

Când m'o chemat să-mi spună, eu le zăşem că biserica n'are de unde în trei zile să le dea atâţia bani. Ei însă atâta aşteptau. Atunci am vorbit cu femeile, ca să spună că ele mi-au dat banii... Şi din cele 10.000 de carboave, am luat 2.000, şi m'am dus la Tiraspoli.

Am plătit banii la Raion şi am cerut să-mi dea o autorizaţie pentru repararea bisericii. El mi-au bătut repede la maşină o hârtie şi am venit la Telu.

Când am adus-o la selsovet, predsedateliu încudat, o racnit la mine:

— „Vrei să repari biserică?"

Eu l-am răspuns atunci că raionul o dat hârtie s'o repar, nu că eu vreau.

— „De unde ai luat banii?" Şi m'o luat în casa de alături ş'o strigat la mine să-i spun de unde am luat banii. Eu îi spuneam: Femeile voastre de vin la biserică au dat banii.

Predsedateliu, dac'o văzut că nu poate să scoată nimic dela mine, mi-o zâs: „Du-te acasă, dar într'o săptămână să stii că-ţi fac eu!".

Eu m'am dus acasă şi mi-am căutat de treabă.

Intr'o noapte, vine şinu meu, care era clien la selsovet, dar era şi el pentru biserică, şi-mi spune să fug că predsedateliu o chemat să vină să mă ia „Ceornăi Voron" — Corbul Negru —, că eu sunt contra stăpânirii sovietice.

Eu m'am gândit că n'aveam ce face: dacă rămâneam mă lua şi familia avea să sufere şi ea. Dacă fugeam, aveau să mă caute şi atât. Ş'atunci, sărutându-mi băieţii şi luându-mi rămas bun dela nevastă, le-am zis: „Iertaţi-mă şi Dumnezeu să vă îndrepte". S'am plecat; era după Duminica Mare. Am trecut Nistrul şi am stat în România la Galaţi.

Le-am scris şi băietul mi-o răspuns. Peste câtiva ani, am primit veste că mi-o murit nevasta. Băieţii erau mici... (Moşul şterse două lacrimi, lunecate pe obraz). Mă rugam la Dumnezeu să aibă grijă de el. In altă scrisoare băietul m'o rugat să-i trimăt fotografia. I-am trimăs-o, dar atunci o aflat bolsevicii că eu is fugit în România şi nu i-o mai dat pace; mereu îl chema la DOPR. Nici în armată nu l-o mai luat. Băietu ni-o scris atunci că e sănătos dar că nu prea are când scri, şi eu am înţeles.

Amu când am venit, mă întâlnesc cu tăţi acela ce m'au prizonit. Imi dau ei bunăziua şi eu le răspund. Ce să le fac dacă atunci aşa o fost vremea... Amu dacă nu mai fac rău, lasă-i să trăiască.

Da vezi că aiasta nu-i ghine, că aşel de-o trăit ghine cu bolşevicii o adunat avere şi înghie la câte un păhărut de jin pe primar şi-i strecoară câteva carboave şi tot lor le e bine. Da cel sărac tot sărac rămâne.

Eu înţeleg că aiasta e gresala primarului: că eu când eram primar, le spuneam că nu beu şi ei nu aveam cum se băga la mine. Di acela le zic lor: „E frumos să fie făcută treaba cu dreptate".

Privesc opincile moşului, haina lui modestă dar îngrijită, bărbia şi părul încărunţit şi mai ales ochii în care citeşti înţelepciunea şi răbdarea de mucenic.

Ţăran cu opinci şi cu căciula în mână, ţăran pe care mă grăbesc să-l salut.

EUGENIA MIHĂILUTĂ

DIN SFÂNTA EVANGHELIE CITIRE

FERICIŢI SUNT OCHII VOŞTRI!

Matei, cap. 14 vers 14 - 18

Pentru noi, fiecare cuvânt al Sfintei Evanghelii înseamnă o mângâere şi un tâlc nou. Tâlcul acesta e fără sfârşit, fiindcă s'a dat pentru toate vremurile. Pentru orice pas al tău, el îţi arată învăţătura, ca să înţelegi dacă îi faci bine sau rău. Şi astfel oamenii şi popoarele pământului nu pot ieşi niciodată din tâlcul şi umbra Evangheliei Mântuitorului, până la sfârşitul lumii.

Iată de pildă, o parte din evanghelia dela Matei, pe care vă îndemnăm s'o citiţi cu multă băgare de seamă, căci ea cuprinde atâta prospeţime încât parcă e făcută pentru împrejurările de azi.

A zis Mântuitorul nostru Iisus Christos:

„Şi se împlineşte cu ei profeţia lui Isaia, care zice: Cu urechile veţi auzi, dar nu veţi înţelege, şi cu ochii vă veţi uita dar nu veţi vedea. Că inima acestui popor s'a îngroşat şi cu urechile aude greu şi ochii lui s'au închis ca nu cumva să vadă cu ochii şi să audă cu urechile, şi cu inima să priceapă şi să se întoarcă şi eu să-i tămăduesc pe ei.

Iar fericiţi sunt ochii voştri că văd, şi urechile voastre că aud. Adevăr grăesc vouă, că mulţi prooroci şi drepţi au dorit să vadă cele ce priviţi voi, şi n'au văzut, şi să audă cele cele ce auziţi voi, şi n'au auzit".

Acestea le rostea Iisus într'o zi pe când ieşise să vorbească mulţimii pe malul mării. In ziua aceea a spus şapte parabole, începând cu pilda Semănătorului, pe care de bună seamă că aţi auzit-o de atâtea ori, citită şi lămurită de glasul cinstiţilor preoţi.

Poporul despre care vorbea Mântuitorul, era poporul jidovesc. Acest popor cu inima îngroşată, orb şi cu urechile astupate, nu a înţeles menirea lui Iisus. El a răstignit pe Fiul lui Dumnezeu. Şi a rămas mai departe cu inima îngroşată, să ducă o viaţă păcătoasă printre neamurile creştine. Şi unde se amestecă el, începe năpasta şi primejdia.

Vedeţi, de pildă, ce au făcut jidovii din poporul rusesc. S'au amestecat în treburile lui; i-au asmuţit la revoluţie, i-au nimicit bisericile şi credinţa, i-au jefuit proprietăţile şi familia, l-au împins contra altor neamuri, până a venit pedeapsa lui Dumnezeu, care a unit popoarele creştine în războiul sfânt contra bolşevismului păgân.

Bolşevicii nu au mai putut auzi şi nici vedea nimic din ceeace trebuia auzit şi văzut. N'au înţeles cuvântul Domnului. Şi fiindcă nu-l înţelegeau, au început să-l înăbuşească, în loc să se întoarcă cu inima către D-zeu pentru a-i tămădui pe ei. Astfel ei au înscris în istorie cea mai ruşinoasă şi mai păcătoasă pagină, de care se vor cutremura toate veacurile viitoare.

Noi, Românii, suntem fericiţi că inima noastră nu s'a îngroşat, ci a rămas mereu deschisă la cuvântul Domnului şi la voinţa Cerului. Despre noi, cu adevărat Iisus ar putea să spună: „Iar fericiţi sunt ochii voştri că văd şi urechile voastre că aud".

Aşa e, fraţilor! „Mulţi prooroci şi drepţi au dorit să vadă cele ce priviţi voi şi să audă cele ce auziţi voi". Adică să vadă a doua biruinţă creştină asupra păgânismului. Să vadă lupta noastră sfântă, eroii noştri jertfindu-se cu minunată credinţă şi vitejie, bucuria celor desrobiţi şi a clopotelor creştineşti ce răsună din turla bisericilor reînviate. Să audă lauda pe care pământul întreg o dă acestei biruinţe.

Biruinţa noastră se datoreşte credinţei noastre sfinte. Căci deşi am trecut prin suferinţe şi umilinţe, inima noastră nu s'a îngroşat. Ea a rămas curată şi credincioasă. Şi răsplata o vedeţi. Dumnezeu a ales şi Neamul românesc să ducă încă odată la mare isbândă steagul creştinătăţii şi al credinţelor sale.

Voi, gospodari vrednici şi credincioşi, să pricepeţi bine toate acestea. Căci pe credinţa voastră se reazămă Ţara şi Neamul. Păstraţi-vă deci inima tot aşa de curată şi cu sufletul tot aşa de ascultător la cuvântul de sus!

TOATE LA VREMEA LOR

A fost odată, un flăcăiandru frumos la chip, dar iute la fire. De-i trăsnea câte una prin cap, apoi să te ţii nene, cu nebunul. Eu zic că era aşa, unde crescuse mai mult în văgăunile munţilor, păscând oile.

Te miri ce visa şi când se trezea ţinea morţiş să facă visul faptă. Noroc cu bietul taică-su, care nu-l prea lăsa în apele lui şi cu biata maică-sa, care bătea la metanii şi se ruga Sfântului să-i mai potolească feciorul.

Aşa, într'o zi, veni Ilie — că aşa-i era numele — veni, zic, la taică-su şi nici una, nici două, să-l însoare.

— „Bine bă, zăltatule, cum să te însor. Abia ţi-au răsărit şi ţie tuleele sub nas şi ţi-a venit poftă de însurat. Muere îţi trebue? Stăi liniştor... Toate la timpul lor".

Da' Ilie o ţinea pe-a lui: „Să mă însori, că altmintreli plec în lumea luminată".

— „Du-te şi dincolo de lume; da'nu-mi încarc cu bătrâneţele cu însurătoarea unui zăbăuc ca tine".

— „Să ştii c'am şi plecat!" a zis Ilie...

— „Pleacă cu Dumnezeu!" i-a zis tată-su. Ce era să-i mai zică zurliului?

Şi a plecat cu ce era pe el. Nici tu parale, nici primeneli, nici minte grozavă, nimic, nimic. Unde-l ducea drumul, într'acolo mergea şi el... Că niciodată nu se coborise singur la vale.

Pe la toacă, ajunse la o vie... Acolo veselie nu jucărie... Că o culegeau... Fete mari, flăcăi, lăutari, must... Traj ca la rai.

— „Măi flăcăule", i-a fost zis unu. „Văz că eşti călător. Ia abate-te şi tu şi soarbe o bărdacă plină cu must".

Şi s'a abătut, „flăcăul" şi a băut, nu o bardacă, nici două, nici trei... Câte? Nici el nu mai ţinea minte. Că de! mustul era şi dulce şi pe degeaba. Unde mai pui că erau şi nişte gaşperi, care cântau de te secau la ficaţi:

„Amărât sunt ca pelinul,
„Mă'nduleeşte numai vinul,
„Is rănit la inimioară,
„Şi bolese de'un an şi-o vară,
„Beau cu oala
„Piere boala.
„Beau cu cana,
„Vindec rana".

Şi unde-i trăgea ţingăul la chiote! Maică, maică! Şi unde nu ţi-a luat pământul la zăbeală cu o „chilaba" de zicenii că joacă pe jeraguri... De! must nu băut se el de când îl făcuse măsa.

Hât, târziu când s'a potolit, a căzut pe iarbă sub un nuc şi a adormit, de puteai să tai lemne pe el.

Şi când s'a trezit băiatul, s'a pomenit, neică, pălit de un dor de cap şi c'o durere la inimă, de credea că moare şi mai multe nu, „Dracu m'a pus să beau must", se căina el.

Şi a bolit, o zi şi mai bine, de se trăsese la faţă ca unu pieptit de gălbenare.

— „Vezi, mă tică", i-a fost zis un vier bătrân. „Vinul să-l bei cu socoteală şi la timpu' lui. Că să vezi: mustu, e ca un copil şi d'aia trage şi el la copii. Toţi îl iau în bruţe şi-l sărută... Mai ales femeile! Da ce păţese pe urmă, nu-ţi mai spun, că eşti Stan păţitu.

Vinu' nou, e flăcău voinic. Nu oriceine i se pune în proptă, că lesne îl bagă sub masă.

Vinul vechi, e moşneag bătrân. E boală grea. Te ia uşurel, uşurel, cu câte un păhărel. Şi tot uşurel-uşurel, îţi ia minţile şi-ţi înmoaie picioarele.

Tu băuşi must, de'l copilăresc. Ai băut fără socoteală şi d'aia te-a pus jos. Vinul vechiu... ăla, flăcăule, e minunea minunilor".

A băgat toate la cap, flăcăiandru şi după ce s'a împiciorongit a luat-o rara în lumea largă.

Da', vezi d-ta îl speriase mustu şi d'aia gândea: „Nu mai beau must, să mă taie în patru. Vinu vechi săracu. Acela de, mai zic şi eu...".

Bag' seamă, îi intrase lui în cap că totul ce e vechi e bun. Ce e nou, proaspăt, nu face paraie...

Se făcuse frate de drum cu gândul şi deaceea i se păru calea mai scurtă, până la târgul ce'i ieşi în cale.

Il pridilise o foame, mamă Doamne! Hai să-şi ia o pâine de la brutărie. Parale n'avea, da' avea mâini zdravene să muncească.

— „Aveţi pâine?"

— „Cum, nu. Proaspătă!"

— „N'o iau dacă e proaspătă". Că-şi zicea în sine: „Nu mi-a spus, moşu dela vie, că tot ce e vechi, e mai bun?"

Se duse la altă brutărie:

— „Daţi-mi o pâine!

— „Să-ţi dăm... Taman am scos un cuptor, făcut din grâu nou".

Când auzi flăcăul de grâu nou, îşi văzu de drum. Adică de ce să ia? „Te pomeneşti că bolesc ca după must!"

Era speriat săracu. Credea că o să pătimească, cu toate la fel. Aşa e când nu eşti izbit de praguri multe.

Se vede treaba că nici târgul nu era mare, nici brutăriile nu erau multe. Că flăcăul tot mergând pe drum s'a pomenit că a ieşit din târg şi că mergea pe câmp înainte. Merse el ce merse până ce ajunge la o cocioabă. Acolo o babă:

— „Bună seara, maică!"

— „Bună să-ţi fie inima, flăcăule!"

— „Băbico, dă-mi o fărâmă de pâine, că mi-e o foame de'mi sar ochii din cap. Cât o fi, neom tocmi şi ţi-oi face şi eu vreo trebşoară pe bătătură".

— „Flăcăiaşule, dacă mă crez, o cojiţă avusei şi eu şi-o mâncai la nimiezi. Să caut în firidă şi dacă cumva o mai fi vreo cojiţă, ţi-o dau... Că doar ai dinţi".

Pe semne, că flăcăul a fost norocos, la zodia sa: „Uite măicuţă, găsii o cojiţă. Veche e, uscată e, da de, dacă nu e alta!"

Când a auzit flăcăul că e veche, mai, mai să pupe baba de bucurie. „Vin vechi, n'am băut eu, da mănâne pâine veche...".

Când şi-a înfipt dinţii în ea, ce să mănânce? Tare era, amară era, mucegăită era...

— „Ia-ţi-o babo!, că n'o mănâncă nici porcii. Aşa e de rea şi amară".

— „De maică rea o fi. Dacă nu mi te-a adus Dumnezeu când era proaspătă. Să vedem, ai mai fi zis, că n'o mănâncă nici porcii?"

— „Cum asta, babo?"

— „Te faci că nu ştii? Pâinea când e proaspătă, e bună. Când e veche rău, e aşa cum o vezi".

— „Şi eu cere mă luasem după un pârlit de moş. Ala mi minţise că vinu, când e vechiu e bun. Şi uite acu... Dumneata îmi spui altfel şi eu văz bine ci e aşa".

— „Măicuţă, nici moşi-tu n'a minţit, biet. Că doar ca mâne ne-o cânta popa la ăştia bătrânii. Numai că fiecare lucru are socoteala lui. Vinul e bun vechi, pâinea e bună proaspătă. Toate la vremea lor... Aşa e lăsat de Sfântuleţu".

A tăcut flăcăul... Vorbele lui taică-su „toate la vremea lor" le spuneau şi alţii. „Adică n'o fi aşa şi cu însurătoarea?" îşi zise el.

Flăcăul înţelepţit şi-a luat tăpăşiţa spre satul de unde plecase, la casa unde se născuse, la tată-su şi la maică-sa care nu mai de rău, nu-l învăţaseră.

Valeriu Măgurean

ȚARA DE AZI ȘI ȚARA DE MÂINE

DOI ANI DELA SEMNAREA PACTULUI TRIPARTIT

Reprezentanții autorizați ai națiunilor componente și-au spus cuvântul

Solemna aniversare a împlinirii celor doi ani de la încheerea pactului tripartit a fost prilejul unei grandioase manfestații pentru afirmarea spiritului călăuzitor al lumei noui. La 27 Septembrie 1940, Germania, Italia și Japonia se angajau să se sprijine reciproc spre a face față, pe deoparte, tendințelor anglo-americane de extindere a războiului, iar pe dealtă parte să înlăture vechea concepție exploatatoare a imperialismelor plutocrate, pentru a restabili criterii juste, în spiritul ideilor naționaliste, în ordinea mondială. La acest epocal instrument diplomatic au aderat în ordine și la scurte intervale Ungaria, România, Slovacia, Manciukuo, apoi Bulgaria și Croația.

Pactul tripartit și-a afirmat caracterul lui esențialmente pașnic și constructiv imediat după semnarea lui. Faptul, că la acea epocă, numai Germania și Italia se aflau în stare de război impotriva Angliei, rămasă singură să poarte sarcina răpunderii contractate prin provocațiunea dela 3 Septembrie 1939, și constatarea istorică semnificativă, că puterile celelalte ale pactului tripartit n'au fost solicitate să se alăture lor pentru scopurile războiului, după semnarea pactului, sunt dovada peremtorie a concepțiilor pașnice și umanitare, ce stau la baza lui. Japonia, România, Ungaria, Croația și Manciukuo și-au păstrat atunci neutralitatea, aderiunea lor fiind socotită, în spiritul actului dela 27 Septembrie 1940, un angajament de ordin ideologic și politic, nu o alianță de război de efect imediat.

Acest înalt înțeles pacific și umanitar, apare și mai categoric din cazul Jugoslaviei. Ca răspuns la pactul tripartit, anglo-saxonii au pornit o vie și susținută manevră pentru a antrena în războiu țările din Sud-Estul european și Orientul apropiat. D. Eden personal și un trimis special al d-lui Roosevelt, colonelul Donovan s'au agitat timp de 6 luni între Cairo, Atena, Aankara, Sofia și Belgrad și au isbutit să împingă Grecia în războiu și Jugoslavia în nebunia loviturii de Stat de la 7 Aprilie 1941, după ce guvernul Svetcovici semnase la Viena protocolul de adeziune la pactul tripartit și obținuse garanții speciale că Jugoslavia își va menține neutralitatea. Bulgaria, care a aderat la aceeaș dată, e și azi o țară neutră.

Nereușind să extindă războiul în Sud-Estul european, anglo-americanii și-au îndreptat toate baleriile spre Moscova. Rezultatul se știe. Toată europa civilizată luptă azi ca să stârpească infecția bolșevică ce stătea gata să se reverse, cu toată forța ei destructivă, asupra bătrânului Continent. Japonia n'a intrat în războiu decât în Decembrie 1941 și atunci numai după ce epuizase toate posibilitățile de a calma furia belicistă a guvernului dela Washington.

Mesajul d-lui Von Ribbentrop ministrul de externe al Marelui Reich

Cu prilejul aniversării încheierii Pactului Tripartit, d. von Ribbentrop, ministrul afacerilor străine al Reichului, a transmis prin radio următorul mesaj:

„Acum doi ani, la 27 Septembrie 1940, a fost semnat în mod solemn la Berlin, la cancelariatul Reichului, în prezenta Fuehrerului, Pactul Tripartit încheiat între Germania, Italia și Japonia.

Azi, în ajunul acestei zile, salut în numele poporului german și al guvernului Reichului popoarele care sunt unite prin pact precum și guvernele lor: salut poporul italian, poporul japonez, poporul ungar, poporul român, poporul slovac, poporul bulgar și poporul croat.

Scopul pe care l-am urmărit prin încheerea Pactului Tripartit a fost să împiedicăm o extindere a războiului european care izbucnise atunci, la amploarea unui război mondial, să ușurăm restabilirea păcii și să netezim calea în vederea unei noui ordini cuprinzătoare și drepte. Dar inamicii puterilor Pactului Tripartit au voit altfel. În egoismul și în lăcomia lor ei au tăgăduit popoarelor noastre sănătoase și în plină expansiune dreptul lor cel mai firesc, acela la spațiu și la participare la bunurile acestui pământ, iar comportarea lor nu mai putea lăsa nici o îndoială asupra faptului că se pusese problema dreptului la viață, ba chiar a existenței popoarelor noastre.

În aceste vremi critice pentru țările noastre, Pactul Tripartit și-a dovedit în mod strălucit meritele. Popoarele care se aliaseră s'au legat și mai strâns, formând o comunitate de soartă pe viață și pe moarte și s'au opus inamicilor lor. În această luptă pentru existența lor devenită inevitabilă, puterile Pactului Tripartit au dobândit victorii imense pe uscat, pe apă și în văzduh și și-au asigurat poziții de forță care numai cu greu mai pot fi atacate.

Cu toate acestea, inamicul caută mai departe să ne dispute pozițiile cucerite. Lupte grele ne mai așteaptă. Constienți de dreptatea cauzei lor și cu hotărire nesdruncinată, Puterile Pactului Tripartit vor învinge și de aci înainte pe inamic oriunde îl se va prezenta el și atâta timp până ce el se va fi convins că odată pentru totdeauna nu mai are ce să caute în spațiile lor de viață. Atunci se vor fi creat condițiile pentru stabilirea unei ordine noui și drepte.

Pactul Tripartit, această coaliție de puteri, cea mai puternică ce există, va constitui, și după terminarea victorioasă a luptei noastre de eliberare, temelia nouei ordini mondiale și garantul unei epoci de pace lungi și fericite pentru popoarele noastre".

Cuvântarea Contelui Ciano, ministrul de externe al Italiei

Iată textul mesajului radiodifuzat al contelui Ciano, ministrul de externe al Italiei, rostit cu prilejul aniversării pactului tripartit:

„Acum doi ani, la 27 Septembrie 1940, Italia, Germania și Japonia, încheiau la Berlin pactul tripartit, care trebuia să pecetluiască și să sancționeze, prin legăturile unei alianțe indisolubile, solidaritatea spiritelor, a forțelor și a țelurilor acestor trei națiuni.

D. von RIBBENTROP

Sărbătorim astăzi această aniversare, cu voința neclintită care ne însuflețește, de a duce la bun capăt misiunea noastră, cu credința pe care o avem în victoria noastră și cu certitudinea pe care am pus'o în idealurile pentru care popoarele noastre luptă astăzi din greu și eroic.

Aceste idealuri erau prezente în spiritele noastre în ziua când am semnat pactul tripartit. Acest pact nu a izvorît dintr'un simplu calcul diplomatic și nici din necesitățile imediate ale războiului, ci din faptul că popoarele noastre erau și sunt adânc convinse că au chemarea de a apăra aceeași cauză și de a lupta pentru acelas destin.

Italia, Germania și Japonia au reprezentat, în decursul acestor ani, marile forțe înoitoare ale istoriei lumii, și o solidaritate supremă a legat și leagă aceste forțe în lupta lor pentru a deschide calea revendicărilor intereselor vitale ale națiunilor, pentru a crea bazele fundamentale ale unei noui ordini, pentru a o garanta și pentru a mări prosperitatea și securitatea popoarelor. Acesta a fost punctul de plecare și acesta este obiectul pactului tripartit și al desvoltării progresive a puterii sale și a sferei sale de acțiune, cu participarea statelor: România, Bulgaria, Croația, Slovacia și Ungaria, care s'au asociat cu noi pentru triumful cauzei noastre.

Luptăm astăzi cu îndârjire pentru această cauză: pentru a realiza aspirațiile popoarelor noastre spre o orgnizare a lumii întemeiată pe justiție, pe pace cu justiție, care a fost în chip permanent obiectivul suprem al marilor conducători cari călăuzesc destinele noastre și pe cari geniul lor și victoria armelor vor ști să-l asigure Europei și lumii".

Japonia își spune cuvântul

D. Tani, ministrul afacerilor străine al Japoniei, a transmis următorul mesaj cu prilejul aniversării semnării pactului tripartit:

„Când, în ajunul celei de a doua aniversări a încheierii Pactului Tripartit, arunc o privire retrospectivă asupra modificărilor pe cari le-a suferit situația mondială în cursul acetei perioade de doi ani, în mintea mea se perindă numeroase gânduri.

Cele trei puteri, Japonia, Germania și Italia, sunt angajate în Asia Orientală și în Europa, împreună cu popoarele cari li sunt aliate, într'o luptă uriașă de proporții unice în istoria mondială, impotriva Angliei, Statelor Unite și a sateliților lor.

Cele trei puteri aveau la început intenția, prin încheierea acestui pact, să limiteze turburările la Europa și Asia Orientală și să prevină o extindere a războiului.

Dar politicienii anglo-nordamericani, cu exigențele lor nerușinate și obraznice n'au voit să înțeleagă această intenție a celor trei puteri. Împreună cu sateliții lor, ei au provocat războiul impotriva Japoniei, Germaniei și Italiei. În felul acesta turburările din răsărit și din apus au degenerat într'un război mondial.

Nu încape nici o îndoială că tabăra anglo-nordamericană poartă responsabilitatea acestei evoluții. Aș vrea, în legătură cu aceasta, să atrag atenția tuturor oamenilor cu judecată din lumea întreagă asupra faptului că în Japonia, în Germania, în Italia și în țările aliate cu ele toată lumea știe că țelul final al acestui război este instaurarea unei noi ordini mondiale și că, din această cauză, aceste țări sunt ferm hotărîte să ducă această luptă până la capăt, orice s'ar întâmpla.

D. MAREȘAL ANTONESCU

Cu acest țel în minte, ne silim cu toate forțele noastre să ajungem la eliberarea omenirii. Oricât de mare ar fi importanța piedicilor ce ne stau în cale, suntem ferm hotărîți să le înlăturăm și să ne continuăm marșul înainte.

Am adânca convingere că Germania și Italia, după o pregătire materială și spirituală ce a durat ani îndelungați, sunt perfect capabile să realizeze această mare misiune. Tocmai în această privință felul nostru de a vedea este deosebit de acela al Angliei și Statelor Unite, cari lasă aliaților sarcina cea mai grea și refuză ele însele să facă sacrificii.

Prin mesagiul de față transmit felicitările mele cele mai cordiale cu prilejul celei de a doua aniversare a încheierii Pactului Tripartit".

D. prof. Mihai Antonescu, președinte ad-interim al consiliului și ministru de externe al României a vorbit la Radio

Miniștrii afacerilor străine ai națiunilor aliate cu cele trei state ale Pactului Tripartit au adresat și ei mesagii la radio cu prilejul aniversării încheerii Pactului Tripartit.

D. prof. Mihai Antonescu, vicepreședintele Consiliului de miniștri și ministru al afacerilor străine al României, a spus în mesajul său:

„Problema fundamentală a veacului al 20-lea este echilibrul mondial al raselor și organizarea unitară a Europei. Sub ochii noștri civilizația se transformă. Războiul pe care îl trăim, cu tot ceeace are măreț și tragic într'însul deschide perspective de viață nouă Europei și lumii. În locul echilibrului politic între dinastii și state, se așează echilibrul între rase și continente.

În această transformare de structură a lumii, Europa trebue să joace rolul său istoric. Ea nu poate abdica dela marea misiune de purtătoare a torțelor care au iluminat spiritul și civilizația lumii întregi.

În echilibrul raselor și în jocul de forțe al continentelor, Europa trebue să fie prezentă cu tot ceeace istoria sa și dreptURILE marei rase germanice și ale marei rase latine îi poruncesc.

Pactul de la Berlin, din 27 Septembrie, pe care azi, sub președinția d-lui von Ribbentrop, eminentul ministru de externe al Marelui Reich, îl cinstesc cele trei mari puteri și puterile europene aderente, este o temelie de reconstrucție europeană, pentru asigurarea unității Europei și este, în acelaș timp, un pas nou spre echilibrul raselor pe glob.

D. prof. MIHAI ANTONESCU

Dar pactul Tripartit nu este numai un act constructiv în înjghebarea unei unități europene; el a fost și primul baraj pe care geniul vizionar al Führerului Adolf Hitler unit cu spiritul tradiționalist al Ducelui Mussolini, l'a opus amenințării slavo-comuniste, care tindea să transforme Europa într'o simplă peninsulă a slavismului asiatic și a anarhiei comuniste.

Noi, europenii, știm ce ar însemna pentru viața și onoarea noastră, pentru familia, pentru proprietatea și pentru credințele noastre ca Europa să se prăbușească într'o anarhie medievală și din nou întunericul din Răsărit să înnece bătrânele și mândrele instituții ale continentului nostru.

Cu încredere nestrămutată în unitatea, pe care trebue să o realizeze Europa prin împăcarea și conlucrarea rasei germanice cu rasa latină, vedem în Pactul Tripartit un instrument de coheziune a acestei Europe care trebue să înfrunte veacurile pentru a-și respecta istoria".

MESAJUL SLOVACIEI

D. dr. Tuka, președinte al consiliului de miniștri și ministrul afacerilor străine al Slovaciei, declară în mesagiul său că omenirea, după războiul mondial din 1914-1918, aspira către o ordine care să asigure fiecărui popor o desvoltare în conformitate cu demnitatea omenească și cu forța sa vitală.

Dar „învingătorii de atunci" au voit să împiedice prin toate mijloacele, pentru a doua oară, realizarea acestor aspirațiuni și pentru aceasta au recurs încăodată la război, în înțelegere cu bolșevismul.

Poporul slovac a aderat și el la pactul tripartit, această alianță a onoarei și a fidelității naționale. Ceeace va urma și pentru ceeace soldații slovaci luptă și ei la rând cu ceilalți, este o ordine nouă care ca asigura Europa un viitor fericit și omenirii o pace veritabilă.

CUVÂNTUL UNGARIEI

D. de Kallay, președintele consiliului de miniștri și ministru al afacerilor străine al Ungariei, a declarat în mesajul său că pactul tripartit, în plină luptă decisivă a celui de al doilea război mondial, și-a propus să realizeze o ordine mondială mai dreaptă și mai echitabilă.

Primul ministru ungar a amintit apoi cu adâncă recunoștință de toți acei cari, cu prețul vieții lor, luptă pentru apărarea cauzei drepte și fac cele mai mari jertfe pentru un viitor mai drept și mai fericit. Toți trebue să facă sforțări maxime pentru ca jertfa soldaților să nu fie zadarnică.

MESAJUL BULGARIEI

D. Filoff, președintele consiliului de miniștri și ministru al afacerilor străine al Bulgariei, a declarat între altele că ideile cari stau la baza pactului tripartit au găsit imediat un puternic răsunet în poporul bulgar care vede în Pactul Tripartit garanția unui viitor luminos și începutul unei organizări echitabile și durabile a comunității europene.

Pactul Tripartit, împotriva căruia s'au întovărășit elementele reacționare ale plutocrației într'o alianță nefirească cu forțele distrugătoare ale comunismului, constituie o alianță înglobând toate popoarele ce luptă pentru o ordine politică și socială nouă, pentru o adevărată dreptate și pentru un loc demn sub soare.

Poporul bulgar, a continuat d. Filoff, urmărește cu un entuziasm plin de admirație eroicele fapte de arme ale popoarelor cu cari colaborează și el este ferm convins că într'un viitor nu prea îndepărtat victoria finală va încununa toate marile sacrificii făcute pentru idealurile ce stau la baza Pactului Tripartit.

CUVÂNTUL CROAȚIEI

D. Lorcovici, ministrul afacerilor străine al Croației, a declarat între altele în mesagiul său că pactul tripartit, grație ideilor revoluționare și creatoare care îl însuflețesc, și-a dovedit de pe acum meritele în fața istoriei, contopind statele protoniste ale ideilor revoluționare, naționale ale secolului XX în așa fel încât ele să formeze coaliția militară cea mai puternică pe care o văzuse vreodată istoria.

Când Croația, grație ideilor pactului tripartit, a văzut încununată îndelungata ei luptă pentru libertate prin întemeierea statului croat independent, ea a dat cu mândrie urmare invitației ce i-a fost făcută de a adera la Pact.

De atunci Croația luptă cot la cot cu toate puterile pactului tripartit împotriva tuturor dușmanilor ordinei noi, știind bine că datorează acestei ordine noi și marilor ei înfăptuitori bunul ei cel mai prețios, adică libertatea și independența ei.

ȘTIRI DIN TRANSNISTRIA

O ȘCOALĂ HORTICOLĂ LA TIRASPOL

Conform deciziei dată de d. Guvernator al Transnistriei, Prof. Gh. Alexianu, prin care se înființează pe lângă Direcția Agriculturii un serviciu al Învățământului și propagandei agricole, în curând se va deschide o școală tehnică și horticolă, ce va funcționa într'una din clădirile fermei „Mareșal Antonescu".

Pentru amenajarea localului s'a format o comisie compusă din d-nii Maior N. Scriban, primarul Municipiului Tiraspol; prof. St. Bulat, Consilier Național și Președinte al Institutului și un inginer prof. reprzentant al Direcției Agriculturii.

Manifestare culturală la Râbnița

Zilele trecute a avut loc în orașul Râbnița, o mare manifestare culturală, dată de tineretul și învățătorii moldoveni, ca un omagiu de recunoștință pentru Conducătorul Statului Român Mareșal I. Antonescu și Guvernatorul Transnistriei, Prof. Gh. Alexianu.

O mare și înălțătoare sărbătoare a fost pentru întreaga suflare românească de pe aceste meleaguri, care vorbesc aceiași limbă și au portul, obiceiurile, datinele, așa cum le-a lăsat strămoșii și le-au semnat cronicari în cartea vremurilor.

Cuvintele rostite cu atâta căldură sufletească de d. Colonel Popescu Corbul, au fost ascultate și sorbite cu nesaț de tineret și bătrâni.

Impresionant a fost faptul când d. Prefect, făcând portretul Conducătorului și Desrobitorului de neam, toate aceste vlăstare tinere de moldoveni, prin frenetice aplauze și strigăte de ura, au dovedit aceiaș dragoste și recunoștință ca și noi cei din regat.

Trecând la realizările românești de aci, d. Prefect Colonel Popescu Corbu, descrie într'o înaltă simțire românească, truda și neobosita muncă a Guvernatorului Transnistriei Prof. Gh. Alexianu, fără de care administrația românească de aci, s'ar fi împlinit.

L'am cunoscut, spune d. Prefect pe Guvernatorul nostru, în timpul iernei în inspecții interesându-se de aproape de buna gospodărie a Transnistriei; primăvara pe câmp inspectând semănăturile și acum umblă în lungul și latul provinciei pentru a verifica arăturile de toamnă.

A urmat un program de cântece naționale și recitări, după care serbarea s'a terminat cu imnul regal.

O troiță la Slobodca

În parcul gării Slobodca s'a ridicat în amintirea primelor jertfe, căzuți în luptă contra bolșevicilor. La sfințirea troiței ce s'a săvârșit de preotul I. Bistrițeanu a luat parte pe lângă mulțimea de credincioși localnici și ofițeri și soldați români și germani.

După terminarea serviciului religios, a vorbit pr. I. Bistrițeanu, despre eroismul soldatului român, scoțând în evidență jertfa lui atât aci la Nistru cât și pe malurile Volgei, unde au scris pentru ziua de mâine istoria dreptului nostru cu spadă și sânge.

Sfințirea bisericii Maicii Domnului Din Catargi

În fata a mii de oameni adunați din toată regiunea Catargiilor și a autorităților de Județ, s'a oficiat Duminica trecută slujba sfințirii bisericii celei vechi din acest sat. Actul de sfințire glăsuia ca și peste tot în Transnistria „zidire și Înfăptuire creștină sub stăpânirea țării românești".

Pr. Protoereu Veap. Velehorschi, delegatul Misiunii Ortodoxe, înconjurat de un sobor de preoți, a oficiat această sfințire prin care a îndemnat credincioșii să primească cu drag cuvântul evangheliei, învredinciindu-se de a termina și cealaltă biserică care e în stilul bisericior bizantine.

După sfințire s'a oficiat un Te-Deum, pentru izbânda Mareșalului și a Guvernatorului și a armatelor aliate.

Dela Primăria Municipiului Tiraspol

Fabrica de produse lactate de pe lângă Primăria Municipiului Tiraspol, amenajată în condițiunile cele mai moderne până în prezent, extrage în fiecare zi cca. 30 kgr. unt, în afară de iaurturi și brânzeturi.

Deasemenea fabrica de oțet, în luna Iunie a produs 2.000 kgr., în Iulie 2.440 kgr., în August 1.500 kgr. Pe lângă acestea se mai adaugă lunar și și 540 de pachete de muștar.

Horațiu Ionescu

VIAȚA ROMÂNEASCĂ
Între Nistru și Bug

Punerea pietrei fundamentale a catedralei Dubăsarilor în satul Mahală

În decurs de un an și mai bine, de când pe pământul voevodal al Transnistriei s'a orânduit noua stăpânire, deasupra multor lăcașuri sfinte s'a reînălțat și biruitoarea Cruce a Mântuitorului.

Prin toate satele în care Corabia Domnului a fost crufată — datorită întrebuințărilor atât de variate îngăduite de bolșevici — glasul clopotelor a răsunat din nou, chemând pe credincioși în fața altarului.

Vechea biserică a satului aruncată în aer

Au rămas însă și sate, ba încă multe, în care astăzi preotul misionar este nevoit să săvârșească sfânta rugăciune sub acoperișul unei case, pentrucă păgânii au dărâmat biserica satului până în temelie. Așa stau lucrurile în comuna Mahală. din marginea Dubăsarilor Transnistriei.

Acum câțiva ani minele au aruncat în aer frumoasa biserică „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril" din această comună, locuită în întregime de Moldoveni, din sânul cărora s'au refugiat în țară un grup de intelectuali, în frunte cu exponentul Românilor transnistrieni, înflăcăratul luptător naționalist, d. prof. N. P. Smochină.

Clădirea colhozului din ruinele bisericii

Pietrele zidurilor, pe care le-au împodopit chipurile sfinților, au fost strămutate într'o margine a satului Mahala, unde a slujit la ridicarea unui colhoz, în care s'au chinuit toți acei care au scăpat cu viață. mulți dintre ei după ce trecuseră „Purgatorul": Taiga Siberiană.

Dumnezeu care toate le vede

Numai bunul Dumnezeu a vrut să se pună capăt nelegiuirilor barbare. Sub oblăduirea aripelor Sale, victorioasele armate aliate au desrădăcinat haina stăpânire bolșevică, măturând praful și moasei armate roșii în valurile fluviului Volga sau în prăpăstiile Caucazului. In urmă, s'a renăscut o nouă viață. în ordine și liniște. Populația desrobită este supusă noilor legi omenești și îndreptată mereu cu gândul smerit către cel Atotputernic.

Strădania țărănimii de a-și reclădi biserica

Ceeace afirmăm în general vorbind, se poate adeveri ținând seamă de oricare caz în parte. Așa, de pildă, s'au petrecut lucrurile în pomenita comună Mahală, unde populația nu și-a găsit astâmpăr până ce n'a văzut cu ochii punându-se temelia bisericii satului. Și acest lucru — un adevărat act istoric — a avut loc în ziua de 14 Septembrie 1942.

Prin mijlocirea consăteanului lor, d. prof. N. P. Smochină, ei au isbutit să obțină concursul tuturor autorităților locale, dar mai ales un mare sprijin din partea d-lui Guvernator Gh. Alexianu, care a binevoit să răspundă la cererea d-lui N. P. Smochină acordând un ajutor de 150.000 mărci (adică 9 milioane lei) pentru reclădirea bisericii.

La locul unde s'a săpat temelia

Luni 14 Septembrie a. c., în ziua Înălțării Sfintei Cruci. mai multe zeci de mii de oameni s'au îngrămădit pe locul fostului colhoz, unde s'a săpat temelia viitoarei biserici. Un sobor de preoți, în frunte cu I. P. C. Arhim. Iuliu Scriban, șeful Misiunii Ortodoxe din Transnistria, după săvârșirea sfintei liturghii la biserica din orașul Dubăsari, s'a îndreptat în procesiune către locul unde urma să se sfințească temelia bisericii. Toate autoritățile locale și de prin împrejurimi, urmate de un convoiu nesfârșit de credincioși, întovărășeau soborul de preoți în această procesiune.

Sfințirea temeliei Catedralei

I. P. C. Arhim. Iuliu Scriban purcede apoi la sfințirea temeliei noului lăcaș dumnezeesc, care va fi și Catedrala Dubăsarului.

Împreună cu I. P. Cuvioșia Sa iau parte la rugăciune: Prot. *Gr. Constantinescu*, protoiereul județului, Sf. Sa Păr. Inspector *D. Popovici*, pr. protoiereul parohial *Mororașu*. Diaconii V. Pașa, Lana și Druță. Deasemenea s'au rugat preoții M. Raicu, Fl. Stănescu și N. Udroiu, preotul local.

14 Septembrie 1942, zi de înălțare și întărire creștinească și românească

Un soare palid, de început de toamnă, ducea pe razele lui ruga fierbinte în Înălțimile Cerului. Mii și mii de genunche s'au tipărit în „anina" frământată încă din zorii zilei de către localnici și oaspeți din satele înconjurătoare (mulți au trecut Nistrul din Basarabia) care au venit să fie martorii acestor mărețe clipe.

Cuvântările pe care le-au rostit I.P.C. Arh. *Iuliu Scriban*, șeful Misiunii Ortodoxe în Transnistria, d. prof. *N. P. Smochină*, Președintele Românilor transnistrieni, d. col. *Popescu-Corbu*, prefectul județului Râbnița, un inimos suflet de român care își impune respect meritându-și o deosebită admirație pentru opera națională desfășurată zi de zi în tot cuprinsul județului său, d. col. M. Dobriceanu, prefectul județului Dubăsari, d. lt. Rhein, din partea autorităților germane prezența altor autorități din guvernământul Transnistriei au făcut din ziua de 14 Septembrie 1942 un prilej de înălțare și întărire creștinească și românească.

Actul istoric de intemeiere

Un moment tot atât de înălțător pentru miile de ascultători a fost atunci când, cu binecuvântarea I. P. C. Arh. Scriban, s'a dat citire următorului act istoric:

Act de intemeiere

In numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, s'a intemeiat Biserica aceasta, întru cinstea și pomenirea Sf. Arhangheli Mihail și Gavril, în zilele Prea Înălțatului și Drept credinciosului nostru Rege Mihai I al Românilor, Conducător al Statului fiind, înțeleptul Mareșal Erou și Desrobitor Ion Antonescu, sub arhipăstorja I. P. S. Mitropolit Nicodim, Patriarh al României cu binecuvântarea I. P. Cuviosului Arhimandrit Iuliu Scriban, șeful M. O. R. Transnistria, prin larga înțelegere și concursul binevoitor al Domnului Profesor Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, cu stăruința și ajutorul marelui luptător, Profesor N. P. Smochină, Președintele Românilor transnistrieni și membru de onoare al Academiei Române, prin concursul d-lor: Prefect al jud. Dubăsari, colonel M. Dobriceanu, Subprefect I. Murgu, Președinte al Comitetului de Construcție al Bisericii, pretor Grigorie Gatcu al Rajonului Dubăsari, Cazimir Pragevschi, primarul orașului Dubăsari, P. C. Părinte Protoereu al jud., Grigorie Constantinescu și cu osteneala credincioșilor satului, preot slujitor, de grijă purtător în comună fiind N. Udroiu, misionar dela Eparhia Olteniei, în anul 1942, dela nașterea după trup a lui Dumnezeu Cuvântul în ziua de 14 Septembrie.

In acest sfânt locaș, va arde candela recunoștinței, pentru jertfa eroilor români și germani, care și-au amestecat sângele și și-au înfrățit trupurile cu acest pământ, desrobind frații și alungând deavolul roșu bolșevic, până la Volga.

(El va fi deapururi grăitor al tmpurilor de înfricoșătoare amintire a domniei bolșevicilor besbolnicei (1917—1941), sub care s'a dărâmat din temelie biserica satului și s'a încercat prigonirea lui Dumnezeu din sufletele pravoslasnicilor creștini.

Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril", din Mahala, ce se ridică aici, este biruința credinței creștine și vorbește celor de față și viitorilor, că Dumnezeu nu se lasă batjocorit și că: „Biserica Lui, nici porțile iadului nu o vor birui".

Prezentul act a fost semnat de către șeful Misiunii Ortodoxe în Transnistria arhim. Iuliu Scriban, de către toți ceilalți preoți care au fost de față, precum și de către numeroși reprezentanți ai autorităților.

După terminarea serviciului divin s'a servit o masă comună în curtea viitoarei Catedrale.

Un hram creștinesc, cum de mult nu s'a văzut în aceste părți ale Transnistriei. s'a întemeiat, mulțimea veselindu-se cu mâncări și băuturi proaspete, ca în vremurile cele bune.

Fanfara și Corul județului Râbnița au făcut, în tot timpul mesei, o plăcută impresie cântând arii naționale și vechi cântece moldovenești.

Lumea s'a despărțit cu inima plină de încredere în viitorul fericit al zilei de mâine.

Diomid Strungaru

Cu gândul la frații deportați

Spre voi, mile de moldoveni transnistrieni, aruncați de bolșevici în închisori la [illegible] din Urali, pădurile Siberiei, în insulele Mării-Albe și alte locuri de pedeapsă, fuge astăzi gândul meu.

Vouă vă scriu de pe pământul scump al Transnistriei, care v'a fost vatră.

De voi, cei mai buni fii ai neamului românesc dintre Nistru și Bug, regimul fioros a lui Stalin, și-a bătut joc, și-a făcut râs.

Voi n'ați fost răi, dar nu le-ați plăcut celor răi.

Știu că n'ați îndrăsnit, măcar odată, să vă ridicați împotriva asupritorilor, fiindcă vi se [illegible] tepta moartea.

Mai știu că ați muncit, din zori până în noapte, cu hărnicia albinelor pe ogoarele [illegible] și numai prin muncă grea v'ați agonisit bucățica amară de pâine.

Pe fețele voastre întotdeauna s'a amestecat sudoarea cu lacrimile. Jalea v'a fost prietenă [illegible] nedespărțită.

Cine v'a văzut și cunoscut de aproape a putut citi în ochii voștri, multă durere și [illegible] atât de mult amar. Dela dușmani nici nu puteați aștepta altceva.

Ați avut multă răbdare și ați trecut peste greutăți nenumărate, fiindcă atunci când era lângă Nistru vă încălzea nădejdea ascunsă în sufletele voastre.

A venit însă ziua când „răii" v'au ridicat dela casele voastre și v'au dus la depărtări de mii de kilometri.

Mulți dintre voi au murit pe locuri străine și nimeni dintre ai lor, poate, nici când nu va [illegible] unde le este mormântul.

Cei cari mai trăiți duceți o viață de chin.

Celor morți Transnistria românească, astăzi le spune: „Fie-vă țărâna ușoară!" „Nu vă [illegible] uita!", iar celor în viață vă urează tărie și noroc ca să trăiți măcar până în ceasul, când bolș[illegible] vicii vor fi bătuți și vă veți putea întoarce pe pământul de baștină, desrobit de eroicele armate [illegible] româno-germane pentru a vă mai vedea încă odată tot ce v'a fost drag pe lume și a gusta [illegible] fericirea libertății românești.

Dumnezeu să vă ajute!

Alexe Cojocaru

VEȘTI DIN TRANSNISTRIA

Guvernământul Transnistriei are noui direcții

Prin marea desvoltare pe care a luat-o sub administrația românească horticultura și viticultura în Transnistria și pentru a ajunge la bune rezultate exploatarea acestor culturi, Guvernământul le-a scos de sub dependința Direcțiunei Agricole, formând o Direcțiune Horticulă viticulă și de protecția plantelor.

Noua Direcțiune va fi condusă de un director, ajutat de un subdirector și va avea următoarele servicii:

1. Serviciul viticol și vinicol, cuprinzând viile, pepinierele și pivnițele centrale.

2. Serviciul horticol și pomicol, care va administra pepinierele, fermele și magazinul central de distribuirea semințelor la Odessa.

3. Serviciul protecției plantelor, care se va îngriji de protecția plantelor de cultură.

Prin aglomerarea lucrărilor la Direcția Administrativă, s'a simțit necesară crearea unei noui direcțiuni, aceea a personalului, ce se va ocupa cu serviciul administrației centrale și exterioare, deasemenea și cu serviciul M. O. N. T. și A. P.

Deasemeni, pentru degrevarea Direcțiunei Comerțului, s'a creat noua Direcțiune a Transporturilor.

Sfințirea unei biserici în jud. Oceacov

Intr'o atmosferă de pioasă reculegere artistică, s'a săvârșit sfințirea bisericei din comuna Coblievo.

Au luat parte toți sătenii din comună, la care s'au alăturat numeroși plugari moldoveni transnistrieni, veniți dela mari depărtări pentru a lua parte la această solemnitate de reînoire a vieței creștine din Transnistria.

Din partea autorităților au luat parte d-nii: Colonel O. Vorobichievici, maior Czermak din partea armatei germane și Vasile Dragomir, subprefectul județului.

Acest frumos locaș de credință a fost restaurat din inițiativa d. Lt. Vrânceanu.

Slujba de sfințire la care a luat parte și un grup de prizonieri sovietici, s'a oficiat de un sobor de preoți în frunte cu pr. Maxim Iluță. protoereul județului și preot D. Popovici.

Preotul D. Popovici, inspector misionar, adresându-se credincioșilor, le-a arătat că trebue să fie recunoscători soldaților români și germani, care și-au sacrificat viețile, pentruca bisericile să se redeschidă și în ele să se audă din nou cuvântul Domnului.

La praznicul care a avut loc în curtea bisericii, d.Maior Czermak, din partea armatei germano-română, închinând pentru M. S. Regele și [illegible] reșalul Antonescu, conducătorul [illegible] tului.

D. subprefect V. Dragomir, a [illegible] nat pentru Fuehrerul Adolf Hitler.

Solemnitatea s'a terminat într[illegible] mare destindere sufletească a sătenilor, care s'au întors la casele [illegible] mulțumiți că au luat parte la reno[illegible] rea credinței, într'un ținut în care [illegible] uitaseră de Dumnezeu.

Inchiderea cursurilor [illegible] cultură românească la Râbnița

Cursurile de cultură romănea[illegible] pentru învățătorii din județ, care [illegible] ținut la cele cinci centre regiona[illegible] la care au luat parte 700 de învă[illegible] toare și învățători români trans[illegible] trieni, s'au încheiat la 5 Septemb[illegible] printr'o frumoasă serbare cu carac[illegible] național.

D. Petre Harea, directorul cu[illegible] rilor, a arătat într'o interesantă [illegible] de seamă că la aceste cursuri [illegible] predat de către 15 profesori SS[illegible] de cultură română, nu s'a uitat [illegible] rile și cântecile naționale.

In timpul cursurilor, a domnit [illegible] spirit de minunat patriotism, sus[illegible] atât de profesori cât și de sete[illegible] cunoaștere a cursiștilor, care în[illegible] la posturile lor, vor fi primii pi[illegible] ai noui ordine spirituale romă[illegible] în Transnistria.

Aprovizionarea județu[illegible] Oceacov cu lemne

In urma intervenției făcută de [illegible] fectură pe lângă Guvernământ, [illegible] ceput a sosi cantități însemnate [illegible] lemne la Oceacov, transportate [illegible] slepuri.

Localnicii sunt mulțumiți de [illegible] măsuri de aprovizionare, vădi[illegible] resul deosebit, depus de autor[illegible] românești, pentru satisfacerea [illegible] lor. în aceste timpuri de mise[illegible] cepționale.

Situația spitalelor d[illegible] Râbnița

Grație atenției deosebite depu[illegible] întreg corpul medical, care a [illegible] funcție numeroase stațiuni de de[illegible] zitare, în județ nu există nici o [illegible] demie.

In județ funcționează 9 spital[illegible] care dau asistență medicală 20 m[illegible]

In Râbnița funcționează un [illegible] model, bine dotat cu 12 secții [illegible] de paturi pentru bolnavi.

Sunt în curs lucrări de noui a[illegible] jări și crearea unui pavilion de [illegible] sultații, depararitarea și băi bine[illegible] late.

Sfințirea unei troițe

In istorica zi de 6 Septembrie [illegible] reînviere a poporului romănesc [illegible] săvârșit sfințirea unei troițe, din [illegible] tiativa inimosului student stagiar [illegible] duc pe moșia fermei Schmid [illegible] Oceacov, unde își făcea practica [illegible] inginer agronom stagiar.

Au fost prezenți un număr mare [illegible] săteni, care au asistat la slujba [illegible] sfințire a troiței, simbol reflectând [illegible] ostașilor noștri în războiul sfânt [illegible] tra bolșevismului.

După sfințire a vorbit d. V. Dragomir, subprefectul județului, care a [illegible] rătat populației însemnătatea ce o [illegible] în Transnistria ordinea și [illegible] ția românească. Mulțumește [illegible] inginer stagiar Feiduc pentru [illegible] frumos de a ridica această troiță [illegible] bol al biruinței creștine în [illegible] credinței bolșevice.

Intr'o pioasă recunoștință [illegible] eroii noștri, înfrățiți pe vecie [illegible] mântul pe care l'au desrobit, [illegible] mea îngenunche, păstrând un [illegible] de reculegere.

S'au împărțit apoi populației [illegible] de rugăciune, cruciulițe și [illegible] M. S. Regele, al Domnului Mare Conducător și al Domnului Vice[illegible] sedinte al Consiliului, D. Mihai [illegible] escu.

Sămânța bună dă roadă bogată. De multă vreme au înțeles acest lucru plugarii și de aceia, când nu erau mașini anume de ales semințele, ei le alegeau migălos cu mâna. Bobul mare, bobul plin și greu trebue dat în brazda curată. Și apoi bob ales din soiurile potrivite locului unde se găsește fiecare. Pentrucă fiecare regiune își are soiurile ei, cari merg bine și răsplătesc pe plugar cu roadele lor. Astăzi alegerea se face la trioare și la selectoare. Folosiți-le cu toată hărnicia.

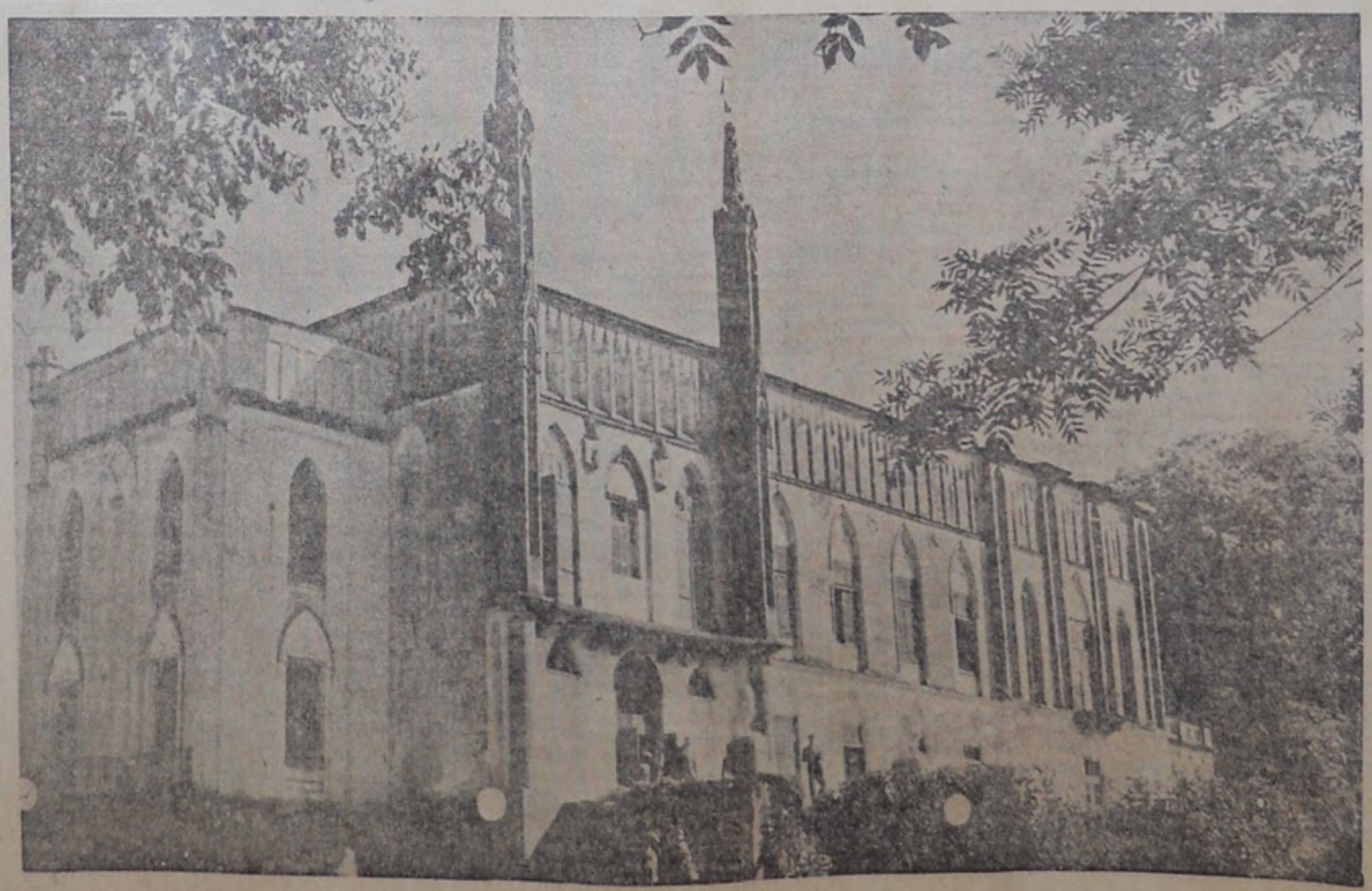

Castel din Transnistria

Hronicul Vremii

CUM MERGE RĂZBOIUL

Situaţia bolşevicilor se înrăutăţeşte din zi în zi la Stalingrad. După cum scriam şi săptămâna trecută, acest oraş are pentru ei o însemnătate deosebită, datorită mai întâi faptului că Stalingradul este cel mai mare port la Volga şi pierzându-l, transporturile bolşevice pe acest fluviu nu mai sunt cu putinţă; în al doilea rând, întreg planul de apărare al bolşevicilor se sprijină pe stăpânirea acestui oraş, ori dacă îl pierd, planul lor se prăbuşeşte fără întârziere.

De aceea Stalingradul a fost înzestrat cu cele mai puternice întăriturl, iar apărătorii lui au pus atâta disperare în rezistenţa lor.

Trupele germane şi aliate au pătruns în oraş încă de acum două săptămâni. Ele au cucerit mai întâi partea de miazăzi, apoi centrul Stalingradului, iar acum în urmă au pătruns şi pe la miază noapte în el. Un asalt mare hotărîtor nu s'a dat încă pentrucă înaltul comandament german vrea să cruţe cât mai mult trupele atacatoare şi să nimicească încetul cu încetul orice trupă bolşevică adusă pe poziţiile de apărare ale oraşului.

Cu fiecare zi care trece, rezistenţa bolşevică slăbeşte sub apăsarea neîncetată a forţelor române şi germane. Căderea lui este aşa dar un fapt care poate să vină în orice moment.

În celelalte părţi ale frontului de răsărit, luptele care s'au dat în cursul săptămânii din urmă au pricinuit pierderi foarte grele bolşevicilor.

Ştiri sosite din Germania ne încunoştinţează că hoardele lui Stalin pierd zilnic în afară de poziţii foarte însemnate pentru ele — zeci şi sute de tancuri şi avioane şi cantităţi nemăsurate de alte materiale de război. Pierderile în oameni sunt şi mai grele. Zece mii de bolşevici sunt omorîţi sau scoşi din luptă în fiecare zi. Iată cum se macină şi cum este măcinată această armată, cu care comuniştii urmăreau să supună în robia lor lumea întreagă.

VIAŢA AGRICOLĂ ŞI ECONOMICĂ A TRANSNISTRIEI

Expunerea documentată a d-lui guvernator civil Prof. Gh. Alexianu

Duminică 21 Septembrie, s'a ţinut în Palatul Direcţiunei Agriculturei din Odesa, o interesantă conferinţă administrativă prezidată de d-l guvernator prof. Gh. Alexianu, la care au luat parte organele superioare administrative din întreaga Transnistrie.

Au luat parte d-nii: prof. Smochină, preşedintele românilor transnistrieni, membru al Academiei Române; Alexandru Rămniceanu, directorul finanţelor; Canari, directorul comerţului; Foţiade, directorul industriei; inginer Murtaza, directorul agriculturii; inginer Codreanu, directorul CFR. Transnistriene; Mih. Rotaru directorul personalului; inginer Dorin Popescu, directorul portului Odessa; inginer Psemeschi, directorul pădurilor; prof. Costescu directorul horticulturii şi pomiculturii; inginer Maimaş, directorul pescăriilor; N. Popescu, directorul P. T. T.; Verenca şi Maciu, subdirectori; colonel Iliescu dela Subsecretariatul Aprovizionării; comandor Baicu Ştefan, comandantul Grupului Limanului Nistrului; sublt. Ekert, ofiţer de legătură pe lângă Guvernământul Transnistriei; Vidraşcu, vice-primar al Odesei; Simichiu şi Chierescu, ajutori de primari ai Odesei; Moxileanu, referent la Oficiul de Studii; Liviu Rusu de la culte şi arte, consilier Tabrea, etc.

Deasemeni d-nii prefecţi din Transnistria: colonel D. Bolintineanu, prefectul judeţului Ananiev; colonel Nica Vasile, prefectul jud. Balta; colonel Pop Leonidnida, prefectul judeţului Berezovca; colonel Dobriceanu Mih., prefectul jud. Dubăsari; colonel Gheorghiade Ştefan, prefectul jud. Odesa; lt.-col. Gorschi, prefectul jud. Oceacov; lt.-col. Botez Marcel prefectul jud. Ovidiopol; colonel Popescu Corbu, prefectul jud. Răbniţa; colonel Loghin Const., prefectul jud. Tulcin precum şi pretorii din judeţele Tiraspol şi Odesa.

Expozeul d-lui Guvernator prof. Gh. Alexianu

Primul punct care trebue discutat la conferinţa de astăzi este programul însămânţărilor şi el nu ar avea nici o valoare dacă nu-l vom termina în condiţiuni excepţionale; orice suflet care se găseşte în administraţia transnistriană, trebuie să înţeleagă că munca agricolă de toamnă să se facă în condiţiuni optime, pentru că altfel nu mai are raţiunea de a mai rămâne aci.

Nu trebue să revenim asupra agriculturii în mare, o vom menţine deci pentrucă nu este timpul şi nici locul de a studia aci o nouă valoare technică a culturii de până acum.

Judeţele deficitare în grâu să-şi procure seminţele dela locuitori.

Ne găsim la un punct de incleştare imporant şi mai mult ca oricând, avem în faţă icoana patriei şi avem de trecut încă o iarnă grea. În primul rând trebue să ajutăm frontul şi de aceea se cere imperios să nu se risipească nimic; orice bob de grâu trebue strâns şi băgat în magazii. Pentru aceasta toate organele româneşti de aci să lucreze în armonie pentru a face faţă acestei perioade de mari sforţări prin care trece Ţara.

Să lăsăm hârtiile la o parte

În privinţa însămânţărilor de toamnă să se lucreze pe teren. Formele de viaţă nu stau în hârtii.

Localnicii nu cunosc prea bine cultura porumbului. Să se ia măsuri pentru a nu se culege crud şi a se depozita în magaziile din gări pentrucă hambarele dela colhozuri sunt stricate şi cu scândurile deblocate cu greutate din stocul de război, se pot repara mai uşor aceste magazii. Nu trebue să se piardă nici o producţie şi de aceea jandarmii agricoli au primit instrucţiuni cum să păzească recolta.

În judeţele din sud, unde şoselele sunt impracticabile în caz de ploaie, transporturile la gări se vor face imediat, pentrucă avem mijloace de transport suficiente, dar trebue utilizate la maximum.

Până la strângerea recoltei, nu există sărbătoare în Transnistria

Nu se admite în timpul săptămânei nici un târg. Trebue organizată munca evreilor şi ţiganilor; cine nu vrea să muncească va fi trecut dincolo de Bug.

Pentru sporirea producţiei animalelor se vor- reface staţiile de montă artificială, selecţionând animalele de prăsilă, trimetându-se în special, în judeţele deficitare.

Din cauza secetei şi din cauza lipsei de lapte, producţia de unt a scăzut. Trebue să se mărească producţia prin orice mijloace. Nu se admite nici o ezitare.

Se vor face vânători de iepuri, cari în regiunea Nistrului aduc pagube considerabile agriculturii; din blăni se vor face mănuşi pentru ostaşi.

Să se instituie în fiecare judeţ premii pentru stârpirea şobolanilor de câmp, cari distrug aproape 20% din recoltă.

Pentru ostaşii germani şi români cari luptă pe front

Fiecare locuitor este obligat să lucreze o pereche de ciorapi şi mănuşi de lână pentru ostaşii germani şi români de pe front. Este o datorie de onoare a fiecăruia dintre noi, pentru a ajuta pe cei ce ne apără graniţele.

Aceste obiecte călduroase, vor fi adăogate din partea Transnistriei ca dar al Mareşalului Conducător şi trimise pe front pentru iarnă.

Ouăle, fructele şi furajele trebuesc conservate în cele mai bune condiţiuni, pentru a fi valorificate cât mai bine.

Să se ia măsuri pentru recoltarea în bune condiţiuni a tutunului şi a strugurilor. Vinul să fie colectat instituindu-se monopolul vinului şi a celorlalte băuturi spirtoase.

Să se pună o deosebită grijă la recoltarea cânepei şi a inului şi îndreptate la fabrici, pentru a se fabrica saci, şleauri, guri de ham, etc.

O recoltă abundentă de sfeclă

Recolta bogată de sfeclă din Transnistria, este o adevărată mană cerească. Se va dirija sfecla la fabricile respective de zahăr, unde s'au asigurat din timp, cărbuni de Silezia şi antracit, distribuiţi în cantităţi suficiente. Fabricile din Nord, vor prelucra şi sfecla din Basarabia.

Judeţele cari au zahăr, să intensifice prelucrarea fructelor în marmelade, compoturi şi dulceţuri.

Nici un ceas de pierdut

D-l prof. Gh. Alexianu, guvernatorul Transnistriei, îşi încheie interesanta expunere, amintind celor prezenţi că nici un ceas de întârziere nu este admis până nu se aduce la îndeplinire aceste dispoziţiuni, având în faţa ochilor muntii, icoana Patriei, care ne-a încredinţat una dintre cele mai grele misiuni, aci, în spatele frontului.

Florin Andrei

NESECATELE ISVOARE DE VITEJIE

D. Mareşal Antonescu a primit două frumoase scrisori, prin care invalidul de război Matei Marin şi dorobanţul rănit Popa Dumitrache cer respectuos să fie trimişi din nou pe front. Pentru frumusetea lor pilduitoare, dăm în întregime răvaşele acestor doi bravi Români:

„Subsemnatul caporal Popa Dumitrache, ctg. 934, din Regimentul... Artilerie câmp, rănit în luptele din bazinul Donetului, în ziua de 22 Iunie 1942, fiind în concediu medical 60 de zile şi terminându-mi-se concediul la data de 4 Oct., cu cel mai înalt şi adânc respect şi cu cea mai mare dragoste vă rog să plec iarăşi pe front la Regimentul... Artilerie Grea-Moto, care este pe front, având toată dragostea de a lupta alături de cei şapte fraţi ai mei pe care îi am pe front.

Rezultatul rog comunicaţi-l: strada Oradia nr. 3, Galaţi (Const. Popa)".

*

Iată şi cererea vrednicului dorobant, la fel de hotărîtă:

„DOMNULE MAREŞAL,

„Subsemnatul invalid din războiul actual Matei M. Marin, ctg. 939, din Regt. Dorobanţi, com. Voineasa Mare, jud. Romanaţi, cu respect vin în faţa Domniei Voastre, rugându-vă sărguitor a mă încadra într'o unitate de infanterie pentru a lupta din nou pe front.

„Domnule Mareşal, am părăsit spitalul de 4 luni şi astăzi mă simt sănătos şi pot din nou să-mi măsor puterile cu cei ce au uitat de Dumnezeu; acesta este şi glasul inimii care mă îndeamnă.

„Nu mai pot să-mi regăsesc fericirea decât acolo unde bubue tunul, şi trosnesc oasele, acolo departe sunt purtat mereu în vise şi în lupte. Înfigând tricolorul nostru scump pe culmile victoriilor sunt dornic de o nouă luptă spre a aduce celor ai mei o nouă viaţă.

Încheiu, Domnule Mareşal, cu gândul că focul inimii mele va fi răcorit în vâltoarea unei lupte care să aducă o victorie şi prin aceasta idealul României să fie împlinit.

„Să trăiţi, Domnule Mareşal.

Invalid de război, MATEI MARIN".

STIRI DIN ODESA

Noul an şcolar. — Direcţia şcolară culturală, desfăşoară o vie activitate, în vederea deschiderii noului an şcolar. În primul rând a fost făcut recensământul copiilor de şcoală stabilindu-se că sunt 38.038 copii în vârstă de 5-18 ani dintre care 4679 moldoveni.

Deasemenea au fost terminate reparaţiile clădirilor şcolilor.

Pentru noul an şcolar se prevede deschiderea a 52 şcoli primare, 2 liceee comerciale, mai multe licee teoretice de băieţi şi fete, o şcoală farmaceutică pentru pregătirea laboranţilor, mai multe licee industriale, o şcoală de marină comercială, o şcoală de tehnicieni dentari, precum şi alte şcoli practice.

Anul acesta se va da o mai mare amploare a învăţământului practic pentru a se putea pregăti specialiştii necesari.

Problema manualelor este rezolvată în parte şi ea. O comisie specială lucrează pentru revizia manualelor ştiinţifice sovietice. Deasemenea s'au tipărit manuale de şcoală, atât pentru Odesa cât şi pentru Transnistria.

În privinţa întocmirii propunerilor de predare s'a luat ca bază sistemul de predare a şcolilor din România. Totodată s'au făcut măsurile pentru repartizarea personalului didactic care n'a funcţionat în anul şcolar trecut.

Culesul viilor. — Direcţia Agricolă comunică că în toată Transnistria s'a început culesul viilor.

În judeţul Tiraspol şi Dubăsari recolta strugurilor este satisfăcătoare.

În judeţele Oceacov şi Ovidiopol recolta e mai proastă, deoarece viile nu au fost bine îngrijite.

Strângerea recoltelor. — S'a început recoltarea strugurilor la ferme. Direcţia Agricolă, acolo unde producţia de zahăr s'a oprit cresterea, ajungând la 21-22 procente la sută.

Recoltarea floarei soarelui s'a terminat, recolta fiind foarte abundentă.

Porumbul din Transnistria fiind o varietate târzie, din soiul dinte de cal, recolta lui nu a început.

Lucrările de cadastrare. — Direcţia Agricolă a început lucrările pentru delimitarea şi fixarea în plan a terenurilor aflate în proprietatea fermelor.

Aceste lucrări sunt necesare pentru a se putea reface şi relua planurile de cultură şi aplicarea asolamentelor raţionale propriu regiunii.

Regionarea soiurilor. — Direcţia Agricolă, serviciul fermelor, a trimis în fiecare judeţ din Transnistria câte un specialist pentru recunoaşterea culturilor de plante selecţionate.

În timpul războiului, acest material ştiinţific şi-a pierdut identitatea şi urmează să fie din nou ales din cultura mare, seminţele nefiind redate culturii decât după ce au fost controlate.

Expoziţia meseriaşilor. — Pentru a evidenţia meritele meseriaşilor, Direcţia Muncii a decis deschiderea unei expoziţii în care vor fi expuse lucrările de artă ale meseriaşilor.

În ziua de 23 Septembrie s'au trimis 23 obiecte diverse pentru a fi expuse după cum urmează.

Vesneavschi M. P. str. Measoedov, scala 38, ceasornicar, 17 piese a ceasurilor de buzunar pe care le-a executat; mecanicul Rupalov; Pocrovschi Pereuloc, diferite piese pentru maşini de cusut de mână, dintre care merită atenţia o suveică tip „Singer".

Pavel Tacev, str. Colontaev 9, un plan după care mecanicul Sevcenco Grigore, str. Gogol 10, a executat un diamant pentru tăiatul sticlei.

Cravcenco I., Bulavinţev Gheorghe, str. Prusocovschi Pereuloc Nr. 1, mai multe forme de brichete.

Conferinţa părintelui Alexandru Svetlov. — Duminică 27 Septembrie orele 17, în sala de predici a bisericii Sf. Grigore, s'a cetit o lecţie de către părintele Svetlov Alexandru pe tema „Sf. Dumitru, Mitropolitul Rostovului, viaţa şi activitatea literară a lui".

Dela Direcţia Financiară. — Direcţia Financiară a Guvernământului a adus la cunoştinţa primăriei că toate farmaciile ce aparţin Guvernământului, sunt obligate a plăţi arenda pentru localul ocupat de ele.

FAPTE DIN ODESA

Închiderea plăjilor

Direcţia Sanitară a Municipiului Odesa anunţă că având în vedere apropierea sfârşitului sezonului de vară, plaja Arcadia se va închide cu începere dela 1 Octombrie a. c., iar plaja Lermontov dela 1 Noembrie a. c.

Totodată, în urma aprobării d-lui Guvernator s'a împărţit soldaţilor care fac paza acestor plăj, 8000 ţigări şi 200 kgr. magiun.

Înfiinţarea organizaţiei „Armata muncii"

D. guvernator prof. Gh. Alexianu, a semnat zilele trecute, următoarea ordonanţă:

Art. I. Orice persoană de sex bărbătesc (masculin) care a împlinit vârsta de 20 de ani şi domiciliază pe teritoriul Transnistriei, în mod obligatoriu, se încadrează în cadrele organizaţiei „Armata muncii".

Art. II. Organizaţia „Armata muncii" urmăreşte următoarele scopuri:

a. Încadrarea tinerilor în cadrul unei noui vieţi patriarhale şi încunoştinţarea lor cu ideile noului Europe pe calea de desvoltare a moralului corespunzătoare cu ordinea şi disciplina.

b. Crearea în fiecare a noului înţelegeri asupra muncii intelectuale şi manuale.

c. Dezvoltarea puterilor fizice şi cunoaşterea noţiunilor elementare asupra armatei.

Art. V. — „Armata muncii" va fi condusă de comandanţi, numiţi de Guvernatorul Transnistriei, din ofiţeri generali sau alte grade înalte, ale armatei, detaşaţi de ministerul Apărării Naţionale.

Art. VI. Ca organe de conducere sunt:

a. Inspectorul general al „Armatei muncii" care va funcţiona pe lângă Guvernământ.

b. Centre judeţene pe lângă fiecare judeţ.

c. Centre de raioane pe lângă fiecare reşedinţă.

Art. VII Instrucţunile tinerilor „Armata Muncii" se vor da de ofiţerii de rezervă în centrele de raioane sau de ofiţeri activi, invalizi, cari vor putea îndeplini acest serviciu, în ajutorul lor se vor numi ajutori-ofiţeri grade inferioare.

Art. VIII. În aceste centre de raioane tinerii din „Armata muncii" vor primi o educaţie morală, religioasă şi fizică, în baza programei întemeiate de inspectorul general al „Armatei muncii".

Art. XI. Deasemeni ei vor fi întrebuinţaţi la munca câmpului, de folos obştesc, pentru paza fermelor, satelor şi întreprinderilor.

Art. X.— În caz de nevoie ei vor fi încazarmaţi pe tot anul.

Art. XIII. Tinerii dela „Armata muncii" vor purta uniformă de culoare maron închis, haină, pantaloni, bască şi centură.

Art. XIV. Activitatea tinerilor din „Armata muncii" se va însemna pe livretul lor individual. La sfârşitul anului ei vor primi următoarea calificaţie:

a. a urmat pregătirea;

b. pregătirea neterminată;

c. neîndeplinind pregătirile (instrucţiunile).

Art. XIX. Evreii nu se vor încadra în această organizaţie, ei făcând parte din norme speciale impuse evreilor.

Audiţii pentru radio

Se aduce la cunoştinţa celor care voesc să cumpere cărţi de valoare străine franceze, germane, italiene sau ruseşti, sunt înştiinţate că pe str. Regele Mihai I nr. 23, lângă direcţia propagandei, s'a deschis anticăria „Dacia" care a pus în vânzare tot felul de cărţi, colecţii, albumuri, atlase geografice şi istorice, etc.

Comunicatul radio-emiţătorului clandestin sovietic „Pentru Rusia"

COMANDAMENTUL SOVIETIC NU MAI STĂPÂNEŞTE FRONTUL

HELSINKI, 30. — De pe tot cuprinsul Rusiei sovietice se anunţă haosul, panica şi debandada, care domneşte mai ales în partea de Sud a frontului răsăritean. Înaintarea din ce în ce mai nestăvilită a armatelor germane intensifică această debandadă şi provoacă o adevărată cutremurare în rândurile inamicului.

Statul major al diviziei 134 infanterie a anunţat — împotriva ordinelor pe care le avea de a tăcea — că în ziua de 21 Septembrie, pe o înălţime a munţilor Caucazului, neputând rezista presiunii germane, s'a retras, cu atâta repeziciune şi mai ales cu atâta panică, încât vestea acestei retrageri a dezorganizat întregul front şi germanii au putut pune mâna în ziua aceia pe una din cele mai importante fortificaţii naturale din munţi.

Făcând toate sforţările pentru a salva Caucazul, comandamentul sovietic deplasează trupe din regiunea Stalingradului la Sud, care după ce sunt măcinate, sunt reorganizate în aşa fel ca din 3 divizii, să se poată înfiripa cel puţin un regiment.

În luptele din regiunea Voronejului pierderile bolşevice sunt incalculabile. Regimentele 48 şi 83 infanterie au fost distruse până la ultimul om. Brigada 189 tancuri, diviziile 43 şi 238 de grenadieri au fost pur şi simplu măcelărite, iar din tancurile brigăzii motorizate n'au putut fi salvate decât 12.

În acelaş timp aviaţia sovietică aproape nici nu se arată. Locuitorii din apropierea aerodromurilor sovietice povestesc că lipsa de ştiri şi mai ales surprizele care vin aproape pe fiecare ceas cu privire la mersul frontului, forţează pe aviatori să nu mai poată decola. S'au văzut cazuri când au pornit la atac escadrile întregi şi care abia pela mijlocul rutei ce trebuiau s'o execute au fost oprite, ordonându-li-se prin radio, să ia altă direcţie şi fiindcă acolo nu se cunoştea prezenţa fulgerătoare a armei antiaeriene germane, majoritatea avioanelor au fost doborite la pământ. Aşa se şi explică numărul mare al avioanelor sovietice doborite.

Este interesantă în această privinţă declaraţia aviatorului rus Sineansky, care povesteşte că în ziua de 25 Septembrie a primit un ordin expres a decola imediat şi — sprijinit de avioanele de vânătoare — să bombardeze poziţiile germane dela Est de Voronej.

Imediat ce avioanele îşi luaseră zborul, a primit un ordin prin radio să se întoarcă din drum şi să atace alte poziţii situate la Sud de Voronej. Cum însă prezenţa escadrilei sale a fost semnalată de observatorii germani, au pornit în urmărirea ei câteva Messerschmidt-uri cari au izbutit ca din cele 3 bombardiere şi 6 avioane de vânătoare ruseşti să doboare la pământ 6 aparate, fără ca scopul iniţial să fi fost atins.

Aviatorul rus povesteşte în continuare, că în genere dispoziţiunile care se dau pe frontul sovietic sunt lipsite de coeziune şi suferă de o mare nesiguranţă.

Această stare de fapt este determinată de rapida înaintare a trupelor germane, iar pe de altă parte, de neputinţa trupelor sovietice de a rezista cel puţin atât cât ar fi necesar spre a putea observa mişcările trupelor atacatoare.

Frontul Don. — Un tun românesc în timpul tragerii asupra poziţiilor bolşevice (P. P.)

Infanteriştii români în prima linie a frontului de Est înainte de a porni la atac (P. P.)

TRANSNISTRIA

1. Corul Operei din Odesa.
2. Sat transnistrian.
3. In Transnistria, bisericile au trebuit să fie refăcute.
4. Străbătând meleagurile dintre Nistru și Bug.
5. Nădejdea de mâine a Transnistriei.
6. Clopotnița bisericii din comuna Brailov (jud. Moghilău).

Tipografia Societatea Națională de Editură și Arte Grafice „DACIA TRAIANA", București Str. Sărindar, 5-7-9 (tel. 3.84.30), înmatr. sub Nr. 158/942 la Reg. Oficiului Comerțului București. Tipărită la 2.X.1942